Suudi Arabistan Krallığı
Yüksek Öğretim Bakanlığı
Medine-i Münevvere İslam Üniversitesi
İlmi Araştırmalar Dekanlığı
Tercüme Kısmı

www.iu.edu.sa

İMANIN ŞARTLARI

TÜRKÇE

المملكة العربية السعودية

وزارة التعليم العالي

الجامعة الإسلامية بالمدينة المنورة

عمادة البحث العلمي

قسم الترجمة

www.iu.edu.sa

أركان الإيمان

باللغة التركية

بســـــم الله الرحـــمن الـــرحيم

Rahman ismiyle, yarattığı her canlıya Dünya ve Ahiret'te, Rahim ismiyle de Ahiret'te mümin kullarına merhamet eden Allah'ın adıyla.

İMANIN ŞARTLARI:

İmanın şartları: Allah'a, meleklerine, Allah'ın peygamberlerine indirdiği kitaplara, gönderdiği elçilere (peygamberlere), Ahiret Günü'ne, iyi ve kötü yönleriyle kadere inanmaktır.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلۡكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ ﴾ [سورة البقرة: الآية ١٧٧].

"Asıl iyilik o kimsenin iyiliğidir ki; Allah'a Ahiret Günü'ne, kitablara, peygamberlere inanır." (Bakara Suresi: 177. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ ...﴾ [سورة البقرة: الآية ٢٨٥].

"Peygamber ve müminler, Rabbi tarafından peygambere indirilene iman etmişlerdir. Onların hepside Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman etmişler; Allah'ın peygamberlerinin hiçbirini diğerlerinden ayırmayız demişlerdir." (Bakara Suresi 285. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴾ [سورة القمر: الآية ٤٩].

"Muhakkak ki Biz her şeyi belli bir kaderle yarattık." (Kamer Suresi 49. ayet).

Ve Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

«الإيمان أن تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وتؤمن بالقدر خيره وشره»

"İman: Allah'a, meleklere, kitaplarına, peygamberlerine, Ahiret Günü'ne iyi ve kötü yönleriyle kadere inanmaktır." (Müslim rivayet etmiştir).

İmanın tarifi:

İman; kalp ile inandığını dil ile söylemek, yaptığın amellerle de onu doğrulamaktır. Allah'a ve peygamberine itaat etmekle artar, Onlara isyan etmekle azalır.

Allah'u Teala şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ دَرَجَاتٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ ﴾ [سورة الأنفال: الآية ٢-٤].

"Müminler ancak o kimselerdir ki; Allah'ın adı anıldığı zaman kalpleri ürperir. Allah'ın ayetleri onlara okunduğu zaman imanlarını artırır ve sadece Rablerine güvenirler. Onlar namazlarını dosdoğru kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızklardan (Allah'ın yolunda)

harcarlar. İşte gerçek müminler onlardır.” (Enfal Suresi 2.-4. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ ﴾ [سورة النساء: الآية ١٣٦].

“Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve Ahiret Günü’nü inkar eder, iman etmezse, muhakkak ki doğru yoldan uzaklaşmış ve sapıklığa düşmüş olur.” (Nisa Suresi: 136. ayet).

İman dil ile söylemek; Allah’a dua etmek, O’nun ismini sıfatlarını zikretmek, iyiliği emredip kötülükten sakındırmak, Kur’an okumak ve buna benzer şekilde amellerde bulunmak ile olur. İman kalp ile inanmaktır. Allah’a yaratma, yönetme, öldürme, diriltme, fayda ve zarar verme gibi rubübiyyeti ile alakalı konularda Ondan başkasından yardım istememe, Ondan başkasına adak adamama, tevessülde bulunmama, korku duymama ve ümit etmeme gibi uluhiyyeti ile alakalı konularda kendisine ait isimi ve sıfatlarının tevilsiz (manasını saptırmadan), teşbihsiz, (yaratılmış herhangi bir şeye benzetmeden), tekyifsiz (işte bu şekildedir demeden), ta’tilsiz (manalarını iptal etmeden) ibadeti sadece O’na has kılarak inanmakla olur.

Böylece iman kelimesinin içine; Allah’ı sevmek, Ondan korkmak, hata yapıldığında O’na dönmek, O’na tevekkül etmek gibi kalbe ait bazı ameller girer. İslamın şartlarından olan namaz, oruç, zekat, hac, Allah yolunda cihat etmek, O’nun rızası için ilim talep etmek gibi vücut azaları ile yapılan işlerde iman kelimesinin içine girer.

Allah’u Teala şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِذَا تُلِيَتۡ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا ﴾ [سورة الأنفال: الآية].

"Allah'ın ayetleri onlara okunduğu zaman, onların imanlarını artırır." (Enfal Süresi: 2. ayet).
Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِيمَٰنٗا مَّعَ إِيمَٰنِهِمۡۗ ﴾ [سورة الفتح: الآية ٤].

"İmanlarına iman katmak için, müminlere kalplerine huzur ve sükunet indiren O'dur." (Fetih Suresi. 4. ayet).

İman; kulun yapmış olduğu ibadet ve taatlerde artar ve yine ibadet ve taatlerindeki eksiklikle azalır. Günahlar imanın azalmasında oldukça etkili bir rol oynar. Eğer işlenilen günah büyük şirk ya da küfre götüren bir şey, değilse, o zaman imanın kemaliyatı kaybolur, güzelliği ve saflığı bozulur ve zayıflar.

Allah'u Teala şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ.. ﴾ [سورة النساء: الآية ٤٨].

"Muhakkak ki Allah kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz, affetmez Bunun dışındaki her şeyi dilediği kimse için affeder." (Nisa Suresi 48. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُواْ وَلَقَدۡ قَالُواْ كَلِمَةَ ٱلۡكُفۡرِ وَكَفَرُواْ بَعۡدَ إِسۡلَٰمِهِمۡ ... ﴾ [سورة التوبة: الآية ٧٤].

"Onlar söylemediklerine dair Allah'a yemin ettiler. Halbuki onlar kendilerini kafirliğe götüren sözü söylediler.

Ve müslüman olduktan sonra küfre girdiler (kafir oldular).”
(Tevbe Suresi 74. ayet)

Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

«لا يزني الزاني حين يزني وهو مؤمن ولا يسرق السارق حين يسرق وهو مؤمن ولا يشرب الخمر حين شربها وهو مؤمن» متفق عليه.

“Zina eden, zina ederken, hırsız, hırsızlık yaptığı sırada, içki içen de içki içerken iman üzere değildir.” (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir).

İMANIN BİRİNCİ ŞARTI
ALLAH'A İMAN

1)- Gerçekleştirilme Şekli:

Allah'a imanın gerçekleştirilmesi şöyle olur.

Birinci olarak: Bu evreni yaratan, ona sahip olan, onu yöneten yarattıklarına rızık veren, öldüren, dirilten, fayda ve zarar veren tek bir Rabb'in olduğuna, tek başına dilediğini yaptığına, dilediği şekilde hüküm verdiğine, dilediğini aziz ve üstün kıldığına, dilediğini de hakir ve zelil kıldığına, her şeye gücü yeten, yerlerin ve göklerin ve içindeki her şeyin sahibi olduğuna inanmakla olur. O, her şeyi bilir ve O'nun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Bütün işler O'na aittir ve bütün hayırlar da O'nun elindendir. O'nun yaptığı işlerde hiçbir ortağı, yardımcısı yoktur. Bütün yaratılanlar, melekler, insanlar ve cinler O'nun kullarıdır. O'nun isteğinin gücünün ve mülkünün dışına çıkamazlar. O'nun fiilleri her hangi bir şekilde sayılmaz ve sınırlandırılamaz. Bu özelliklerinde de bir ortağı olamaz. Kimse böyle bir hakka sahip değildir. Ve Allah'ın dışında hiç kimseye bu özelliklerden biri dahi nispet edilemez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ... ﴾

[سورة البقرة: الآيتان ٢١ ، ٢٢].

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin. Umulur ki (O'nun azabından) korunmuş olursunuz. Yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de bir bina kılıp, gökten su indirip onunla size rızık olarak mahsuller çıkaran da Odur." (Bakara Suresi 21. –22. ayet)

Ve şöyle demiştir:

﴿ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَـٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ ﴾ [سورة آل عمران، الآية: ٢٦].

"(Ey Muhammed!) De ki: Ey mülkün sahibi olan Allah'ım; mülkü dilediğine verir, dilediğinden o mülkü çekip alırsın. Dilediğini aziz ve izzetli, dilediğini de zelil edersin. Hayrın hepsi Senin elindedir. Şüphesiz Senin her şeye gücün yeter." (Al-i İmran Suresi 26. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ۚ كُلٌّ فِى كِتَـٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾ ﴾ [سورة هود، الآية: ٦].

“Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki onun rızkı Allah’a ait olmasın. Allah, her canlının hayattayken yerleştiği, ölümünden sonra da konulacağı yeri bilir. Her şey apaçık bir kitapta kayıtlıdır.” (Hud Suresi 6. ayet)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾ ﴾ [سورة الأعراف، الآية: ٥٤].

“Bilesiniz ki, yaratmak da ve emretmek de O’na mahsustur. Alemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir.” (Araf Süresi 54. ayet).

İkinci olarak: Allah’ın en güzel isimlere ve en kamil sıfatlara sahip olduğuna, bu isim ve sıfatlarda tek olduğuna ve ortağının bulunmadığına inanılmalıdır. Yüce Allah bu isim ve sıfatların bazılarını Kitabında ve son peygamberi Muhammed’in (sallallahu aleyhi ve sellem) Sünnet’inde belirtmiştir. Eksiklik ve noksanlıktan uzak olan Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا۟ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ أَسْمَٰٓئِهِۦ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ ﴾ [سورة الأعراف، الآية: ١٨٠].

“En güzel isimler Allah’ındır. Allah’a bu isimlerle dua edin. O’nun isimlerini değiştirmeye, manalarını bozmaya çalışanları terkedin. Onlar ilerde bu yaptıklarının cezasını göreceklerdir.” (Araf Suresi 180 ayet)

Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

«إن لله تسعة وتسعين اسماً من أحصاها دخل الجنة، وهو وتر يحب الوتر» متفق عليه

"Allah Subhanehu ve Teala'nın doksan dokuz tane ismi vardır. Kim bunları (hakkını vererek) sayarsa Cennete girer. O, tektir, tek olanı sever." (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir.)

Bu itikat (inanış) iki büyük temel üzerine bina edilmiştir.

Birincisi: Yüce Allah'ın her türlü eksiklik ve noksanlıktan uzak; yarattığı varlıklara her hangi bir şekilde benzerliği ve ortaklığı bulunmayan ismi ve sıfatları vardır. Eksiklik ve noksanlıktan uzak olan Allah'ın (Hayy) diye bir isimi vardır. (Hayy) diri ve ölümsüz manasına gelir. Ve (Yaşama) sıfatı bu isim içinde saklı bulunmaktadır. Bu sıfat, eksiksiz ve noksansız bir biçimde Allah'ın yüceliğine uygun olacak bir şekilde Allah'a bir sıfat olarak verilmesi farzdır. Çünkü bu sıfat (yaşama sıfatı) devamlı ve eksiksiz bir biçimdedir.Bu sıfatlar içerlerinde kemalata ait her türlü özelliği barındırırlar. Allah'ın hiçbir sıfatı yokluk (yoktan var olma) ya da kaybolmak veya yokolmak, sonradan zuhur etmek gibi mana olarak eksiklik ifade eden bir özelliğe sahip değildir. Bunlar mahlukata ait sıfat ve özelliklerdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ ... ﴾

[سورة البقرة، الآية: ٢٥٥].

"Allah kendisinden başka hakkıyla tapılacak bir ilah olmayan, daima diri ve yarattıklarını koruyup idare edendir. Onu ne uyuklama nede uyku tutar." (Bakara Suresi 255. ayet).

İkincisi: Allah'u Teala uyku, zayıf düşme, cahillik, zulmetmek ve benzeri gibi eksiklik ve noksanlık belirten bütün sıfatlardan ve yakıştırmalardan da beridir, münezzehtir. Muhakkak ki O, yarattıklarından hiçbirine benzemez. O, bundan beridir, uzaktır.

Allah'ın ve O'nun Resulünün, Allah'ın hakkında nefyettikleri (uygun görmedikleri), her sıfatın her özelliğin aynı şekilde nefyedilmesi gerekir. Çünkü Allah kendisinden nefyettiği (kendisine O'nun zatına yakışmayan) sıfatların aksini ispat etmiş (zatına layık olan) bu sıfatlarla, özelliklerle sıfatlanmıştır. Biz Onu uyuklama ve uyuma sıfatlarından tenzih edip bundan beri yani uzak kıldığımız zaman, O'nun bu sıfatlarının karşıtı (aksi) olan her an kullarını koruyup gözetme sıfatını da ispat etmiş oluyoruz. (O'nun sıfatlarına bu şekilde iman etmek her müslümanın üzerine farzdır bu şekilde iman etmesi gerekmektedir). Allah'ı bütün eksik sıfatlardan tenzih etmek (uzak kılmak) bu şekilde olmalıdır. En kamil ve en güzel şekilde o eksik sıfatın (yani Allah'ın zatına uygun olmayan sıfat) Allah'ın zatına uygun bir şekilde ispat edilir. Bu sıfat o eksik sıfatın içinde gizlidir, manasını kapsar. Çünkü Allah kamildir. Geri kalan her şey noksandır eksiktir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١١﴾ ﴾ [سورة الشورى، الآية: ١١].

"O'nun herhangi bir benzeri yoktur. Ve O, çokça ve her şeyi işiten ve görendir." (Şura Suresi 11. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾ ﴾ [سورة فصلت، الآية: ٤٦].

"Rabbin, kullarına karşı asla zulmedici değildir." (Fussilet Suresi 46. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعۡجِزَهُۥ مِن شَيۡءٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ ... ﴾ [سورة فاطر، الآية: ٤٤].

“Göklerde ve yeryüzünde hiçbir şey Allah’ı aciz bırakamaz.” (Fatır Suresi 44 ayet)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيّٗا ٦٤ ﴾ [سورة مريم، الآية: ٦٤].

“Senin Rabbin unutucu (unutan) değildir.” (Meryem Suresi 64 ayet).

Allah’ın isimlerine, sıfatlarına ve yaptığı fiillere iman etmek, Onu tanımada, ibadet etmede en birinci ve en önemli yoldur. (Çünkü) Allah, dünya hayatında kullarından kendisini görebilmelerini gizlemiş ve onlara Rableri ve ma’budları olduğunu bildirmiş kendisini tanıyabilmeleri için ilmi bir kapıyı (isim ve sıfatları) açık bırakmıştır. O’na bu doğru ve selim bilgi göstergesinde ibadet ederler. Abid kul O’nun vasıflandırılmış haline kulluk eder. Allah’ın sıfatlarını kabul etmeyen kimse ise mevcut olmayan varlığa, bulunmayana ibadet ederler. Allah’ı yaratılmış herhangi bir şeye benzeten ise sanki bir puta tapar. Müslüman bir şahsiyet ise, tek olan, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, her şeyin O’na ihtiyaç duyduğu doğurmamış ve doğrulmamış ve bir denginin de bulunamayacağı, olmayacağı Allah’a ibadet eder.

Allah’ın güzel isimleri ispat edilirken şu gelen hususlara dikkat etmek gerekir:

1- Herhangi bir çoğaltma veya eksiltmeye gidilmeden Kur’an ve Sünnet’te geldiği gibi bütün güzel isimlere iman etmek gerekir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْمَلِكُ ٱلْقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلْمُؤْمِنُ ٱلْمُهَيْمِنُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْجَبَّارُ ٱلْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ ﴾ [سورة الحشر، الآية: ٢٣].

“O öyle bir Allah’dır ki kendisinden başka hakkıyla tapılacak hiçbir ilah yoktur. Hükümrandır, mülk O’nundur, eksik ve noksan sıfatlardan münezzehtir, selamet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır, her şeyden üstündür, istediğini zorla yaptırır, büyüklenen kibirlenendir, Allah müşriklerin ortak koştuklarından münezzehtir, beridir.” (Haşr Suresi 23. ayet).

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)’in Sünnet’inde şöyle geçmektedir:

«اللهم إني أسألك بأن لك الحمد لا إله إلا أنت المنان بديع السموات والأرض يا ذا الجلال والإكرام يا الحي يا القيوم. فقال النبي صلى الله عيه وسلم : تدرون بما دعا الله؟ قالوا: الله ورسوله أعلم، قال: والذي نفسي بيده لقد دعا الله باسمه الأعظم الذي إذا دعي به أجاب وإذا سئل به أعطى» رواه أبو داود وأحمد.))

“Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bir adamın “Ey Allah’ım! Muhakkak ki hamdın her türlüsü Senin içindir. Senden başka hakkıyla tapılacak bir ma’bud yoktur. Sen kullarına ihtiyaçlarını bolca verensin. Yeri ve göğü hiçbir benzeri olmadan yarattın. Ey yücelik ve kerem sahibi! Diri ve kullarını koruyup gözeten Rabbim” dediğini işitti. Allah’a ne ile dua ettiğini biliyor musunuz diye (çevresindekilere sordu) Onlar da: "Allah ve Resulü en iyi bilendir.” dediler. O, da: “Nefsim elinde olan Allah’a yemin ederim ki O, Allah’ın en büyük ismi ile

Allah'a dua etmiştir. O öyle bir isimdir ki, kim onunla dua ederse Allah onun duasını kabul eder ve istediğini verir."

2- Sadece Allah'ın kendisine isim verebileceğine, başka birisinin O'na isim veremeyeceğine ve O'nun zatını bu isimlerle övdüğüne, bu isimlerin yaratılmamış, sonradan ortaya çıkmamış olduğuna iman etmektir.

3- Allah'ın isimleri, hiçbir şekilde eksiklik ve noksanlık bulunmayan, kemallik noktasında zirveye ulaşmış manaları içerisinde barındırır. Bu manalara, Allah'ın isimlerine iman etmek farzdır vaciptir.

4- Bu isimlerin delalet ettiği manalara herhangi bir değişiklik yapmadan, bozmadan, hükmünü iptal etmeden saygı ve ihtiram göstermek vaciptir.

5- Bu isimlerin gerektirdiği hükümlere, ahkama ve bunun üzerine bina edilen fiillere ve sonuçlara iman etmek gerekir.

Bu zikredilen sonuçların daha iyi anlaşabilmesini sağlamak için Allah'ın Semi (çokça işiten, her şeyi işiten) ismini, şu gelen hususları göz önünde bulundurarak, örnek olarak ele alalım.

a) - Semi ismi, Kur'an'da ve Sünnet'te geçtiği için Allah'ın bir ismi olduğuna inanılır.

b) - Bu ismi kendisine Allah'ın verdiğine, bu ismi Allah'ın telaffuz ettiğine ve kitabında indirdiğine inanılır.

c) - Semi isminin (çokça, her şeyi işiten) işitme sıfatının içinde bulunduğuna bu sıfata sahip olduğuna inanılır. İşitme Allah'ın sıfatlarından biridir.

d) - Semi isminin delalet ettiği işitme sıfatına her türlü gerekli saygı gösterilir, manası bozulmaz, değişikliğe uğratılmaz ya da iptal edilmez.

h) - Allah'ın her şeyi işittiğine, O'nun işitmesinin bütün sesleri kapsadığına inanılır. Bu inanç üzerine bina olarak Allah'tan korkulur, sakınılır ve O'nun Bizi gözetlediğine iman edilir. Bilinir ki Allah'a hiçbir şey gizli kalmaz.

Allah'ın sıfatlarını ispat ederken şu hususlara dikkat edilir.

1)- Kur'an ve Sünnet'te varid olan Allah'a ait her sıfat gerçek manası üzerine bırakılır, değişikliğe ya da manasını iptale gidilmez.

2)- Allah'ın bütün sıfatlarının eksiklik ve noksanlıktan uzak olduğuna, bu sıfatların hepsinin en kamil bir şekilde olduğuna tam bir şekilde inanılır.

3)- Allah'ın hiçbir sıfatı yaratılmışların sıfatına benzetilmez. Muhakkak ki Allah'ın fiillerinde ve sıfatlarında bir benzeri yoktur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴾ [سورة الشورى، الآية: ١١].

"O'nun hiçbir benzeri yoktur ve O her şeyi işiten ve her şeyi en iyi bir şekilde görendir." (Şura Suresi, 11 ayet).

4)- Kulların hiçbir şekilde Allah'ın sıfatlarının nasıllığını, keyfiyetini bilemeyeceklerini, kendisinden başkasının bu sıfatlar hakkında bilgisi olmadığına, buna hiçbir yaratılmış için yol olmadığına tam olarak kanaat getirilmelidir.

5)- Bu sıfatların gerektirdiği ahkama ve bunun üzerine bina edilen fiiller ve sonuçlara İman etmek gerekir. Çünkü sıfatlara iman bir kulluktur.

Bu zikredilen hususların daha iyi anlaşılması için Allah'ın istiva (bir şeyin üzerine yükselme) sıfatını şu

gelen hususları göz önünde bulundurarak, örnek olarak ele alalım.

1) - İstiva sıfatına, Kur'an ve Sünnet'te varid olduğu için Allah'ın bir sıfatı olduğuna inanılır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ﴾ [سورة طه، الآية: ٥].

"Rahman arşın (tahtın) üzerine yükselmiştir. (istiva etmiştir) (Taha Suresi 5 ayet).

2) - En layık olduğu şekilde istiva sıfatının Allah'a ait olduğuna inanılır.

İstivanın manası Allah'ın tahtının üzerine hakikaten yükselmesi demektir. Ve bu O'nun celaline en uygun bir şekildedir.

3) – Allah'ın tahtı (arşı) üzerine istivası mahlukların istivasına benzetilmez. Çünkü Allah'ın tahtına bir ihtiyacı yoktur. Ama mahlukların, yaratılmışların üzerlerine istiva ettikleri şeylere ihtiyaçları vardır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ﴾ [سورة الشورى، الآية: ١١].

"O'nun bir benzeri yoktur. Ve O her şeyi, çokça işiten ve görendir." (Şura Suresi 11. ayet).

4) - Yaratanın istivasının nasıllığını düşünmek, bu konu hakkında araştırma yapmamak gerekir. Çünkü bu gaybi bir meseledir. Ve istivanın niceliğini (keyfiyetini) sadece Yüce Allah bilir.

5) - Allah'ın bu sıfatına inanç ise Allah'ın büyüklüğünün ve yüceliğinin ispatına delalet eden O'nun yükselmesi, yücelerde olması hükmünün üzerine kalpler O'na doğru yönelir. Bu tıpkı secdedeki birinin (سبحان ربي الأعلى)

“En yüce olan Rabbimi eksikliklerden ve noksanlıklardan tenzih ederim” demesi gibidir.

***Üçüncü olarak*:** Kulun gizli ve açık bütün ibadetleri tek olarak sadece Allah’a yapılması gerektiğini, sadece O’nun bunu hakettiğine inanması bilmesi gerekmektedir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ... ﴾ [سورة النحل، الآية: ٣٦].

“Muhakkak ki Biz her ümmete, topluluğa Allah’a ibadet etmeleri ve kendilerini Allah’ın yolundan saptıran, O’nun dışında ibadet edilen her şeyden uzaklaşmaları, sakınmaları için bir elçi, peygamber gönderdik.” (Nahl Suresi 36. ayet).

Muhakkak ki her peygamber kavmine şöyle demiştir:

﴿ ...ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ ...﴾ [سورة الأعراف، الآية:٥٩].

“Allah’a ibadet edin. Ondan başka sizin için bir ilah yoktur.” (Araf Suresi 59. ayet).

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ ... ﴾ [سورة البينة، الآية: ٥].

“Onlar dini sadece Allah’a has kılmak ve sadece O’na ibadette bulunmakla emrolunmuşlardır. (Beyyine Suresi 5. ayet).

Buhari ve Müslim de şöyle bir hadis rivayet edilmiştir: Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Muaz'a :

((أتدري ما حق الله على العباد وما حق العباد على الله؟ قلت : الله ورسوله أعلم. قال : حق الله على العباد أن يعبدوه ولا يشركوا به شيئاً، وحق العباد على الله ألاّ يعذب من لا يشرك به شيئاً))

"Allah'ın kulları, kulların da Allah üzerindeki haklarını biliyor musun?" dedi. (Bunun üzerine Muaz'da cevap olarak şöyle söylemiştir): "Allah ve Resulü en iyi bilendir." dedim. Dedi ki: "Allah'ın kulları üzerindeki hakkı, O'na ibadet etmeleri ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmamalarıdır. Kulların Allah üzerindeki hakkı ise kendisine ortak koşmayana azap etmemesidir." dedi.

Hakiki, gerçek ilah: Kalbin O'na eğildiği, O'nun sevgisi ile dolduğu, sadece Ondan ümit ettiği, Ondan istediği, sadece Ondan yardım dilediği, korktuğu ilahtır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلۡبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ ﴿٦٢﴾ ﴾[سورة الحج، الآية: ٦٢].

"Böyledir! Çünkü Allah hakkın ta kendisidir. O'nun dışında taptıkları ise batıldan başka bir şey değildir. Muhakkak ki Allah yücedir, büyüktür. (Hac Suresi 62. ayet).

Tevhidin Önemi:

Tevhidin önemi, şu gelen hususlarla açıkça ortaya çıkar:

1)- Tevhit (Allah'ın her şeyde rububiyetinde, uluhiyetinde, isim ve sıfatlarında birlenmesidir.) Bu dinin

amacı, başlangıcı, sonu, gizli ve aşikar olanıdır. Ve bütün peygamberlerin ortak davetidir. Allah'ın selamı onların üzerine olsun.

2)- Bu tevhit sebebiyle Yüce Allah bütün her şeyi yaratmış, peygamberler, kitaplar göndermiş, insanlar kafir ve mümin, iyiler ve kötüler olarak ikiye ayrılmışlardır.

3)- Sorumluluk sahibi herkesin üzerine düşen ilk vacip tevhit inancıdır. Kul, İslam Dinine bu tevhit ile girer ve dünyadan en son olarak bu tevhit ile çıkar.

Tevhidin Tasdiki ve Sabitleştirilme Şekli:

Şirk, masiyet ve bidatlerden arındırılması, saflaştırılması ile tevhit insanda sağlamlaşır, tasdiklenmiş olur. İki kısma ayrılır: Birincisinin yapılması vacip, diğerinin yapılması ise menduptur.

Yapılması vacip olan kısım üç şekilde olur:

1)- Tevhidin zıddı olan şirkten arındırılması ile,

2)- Bidatlerden tevhidin arındırılması ile; Bu da eğer bidat küfre götürüyorsa, tevhidin aslına zarar verdiği için, eğer bidat küfre götürmüyorsa, kemalatına zarar verdiği içindir.

3) Tevhide zarar veren ve ecrinden azaltan günahlardan tevhidin arındırılması ile olur.

Yapılması hoş görülmüş, tavsiye edilmiş, yapılması mendub olan kısmının örnekleri şu şekildedir:

a) İhsan mertebesinde (yani Allah'ı görüyormuş gibi ibadet etmek) olgunluğa kemalata ulaşmak

b) Yakin mertebesinde (tam ve kesin bir inançla ibadet etmek) , olgunluğa, kemalata ulaşmak

c) Allah'tan başkasına halini şikayet etmeyerek sabırda bulunmak

d) Allah’tan başka hiçbir kimseden bir şey istememek.

e) Bazı kullanılması mubah olan şeyleri Allah’a tevekkül ederek kullanmamak, şifa için dua istemek, ateşle yarayı dağlamak gibi kendisine faydası dokunacak şeyleri yapmamak.

f) Nafile ibadetlerle Allah’a O’nun sevgisi için yaklaşmaya çalışmak, bazı örnekleridir.

Kim ki tevhidini yukarıda geçtiği üzere sağlamlaştırırsa, O büyük şirkten korunmuş, ebedi Cehennemde kalmaktan emin olmuştur. Ve kim büyük ve küçük şirkten, büyük günahlardan korunursa, onun için dünya ve Ahiret'te tam manasıyla bir güven vardır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ ...

﴾ [سورة النساء، الآية: ٤٨].

“Muhakkak ki Allah şirki, kendisine ortak koşulmasını affetmez, bağışlamaz. Fakat bunun dışında her şeyi dilediği kulu için affedebilir, bağışlayabilir.” (Nisa Suresi 48 ayet).

Ve yine şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمۡ يَلۡبِسُوٓاْ إِيمَٰنَهُم بِظُلۡمٍ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡأَمۡنُ

وَهُم مُّهۡتَدُونَ ٨٢ ﴾ [سورة الأنعام، الآية:٨٢].

“(Allah’a) İman edip sonra bu imanlarına şirk bulaştırmayanlar (varya) işte onlar için güvenlik vardır. Ve onlar hidayet üzeredirler.” (En’am Suresi 82. ayet).

Tevhidin zıddı ise şirk yani Allah'a ortak koşmaktır. Üç kısma ayrılır:

1) Tevhidin aslını bozan, Allah'ın kesinlikle affetmediği büyük şirktir. Kim büyük şirk üzere ölürse, ateşte ebedi kalır. Kulun Allah'a olan ibadetinde O'na bir ortak, benzer koşması büyük şirktir. Tıpkı Allah'a dua ettiği gibi onada dua eder, tevekkül eder, dilekte bulunur, umre yapar, Allah'ı sevdiği gibi onu sever ve korkar.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَىٰهُ ٱلنَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٧٢﴾ ﴾ [سورة المائدة، الآية:٧٢].

"Kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak ki Allah ona Cenneti haram kılar. Onun konacağı yer ateştir. Zalimler için yardımda bulunacak hiç kimse yoktur." (Maide Suresi 72. ayet).

2) Tevhidin olgunluğunu, kemaliyetini bozan küçük şirk ise Allah'ın dışında bir şeye yemin etmek, gösteriş yapmak gibi, büyük şirke götüren sebep olan her türlü vesile bu kısımdandır.

3) Kasıtlar ve niyetlerle bağlantısı olan, büyük veya küçük şirk olabilecek gizli şirktir. Mahmud bin Lebiyd'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

«**إن أخوف ما أخاف عليكم الشرك الأصغر، قالوا: وما الشرك الأصغر يا رسول الله؟ قال : الرياء**» رواه الإمام أحمد.

"Sizin üzerinize en çok korktuğum küçük şirktir." Dediler ki: Ya Rasulallah! Küçük şirk nedir? Dedi ki: "Riya (gösteriş)'tir." (Ahmed rivayet etmiştir.)

2)-İbadetin Tarifi:

Allah'ın sevdiği ve razı olduğu, akide ile alakalı, kalbin ve vücuda ait diğer azaların yapmış olduğu, Allah'a yaklaştıran her türlü fiili yapmaya ve her türlü nehyedileni terketmeye verilen genel bir addır. İbadet isminin içine Allah'ın kitabında ve peygamberinin sünnetinde bildirdiği her şey girer. İbadetler çok çeşitlidir. İmanın altı şartı, korkma, ümit etme, tevekkül etme, arzulama gibi bazıları kalple alakalıdır.

Açık ve görünen namaz kılma, zekat verme, oruç tutma, hacca gitme, gibi bazıları da vücut azaları ile alakalıdır.

Allah'ın katında ibadetlerin kabul olabilmesi için iki esas üzere bina edilmesi gerekir.

Birinci esas: İbadetin sadece Allah için yapılması. O'nun için yapılan bu ibadette başka bir şeye pay biçilmemesidir. Bu (لا إله إلا الله) kelimesinin manasıdır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَـٰذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾ ﴾ [سورة الزمر، الآية:٣].

"Muhakkak ki Biz Sana bu Kur'an'ı hak olarak indirdik. O halde dini sadece Allah'a has kıl (hiçbir şeyi O'na ortak koşma) O'na ibadet et. İyi bilesiniz ki halis din Allah'ındır (Kimsenin bu dinde bir hakkı yoktur). Allah'ı

bırakıp Ondan başka dostlar edinenler: Biz onlara ancak Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz derler. Muhakkak ki Allah aralarında ihtilaf ettikleri hususlarda hükmedecektir. Şüphesiz ki Allah, yalancı ve kafir olan bir kimseyi hidayete erdirmez" (Zümer Suresi 2. ve 3. ayet).

Ve şöyle demiştir:

﴿ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ ... ﴾ [سورة البينة، الآية:٥].

"Halbuki onlar, dini sadece Allah'a halis kılmak ve hakka doğru meyletmekle emrolunmuşlardır." (Beyyine Suresi 5. ayet).

İkinci Esas: Yapılan amelin peygamber Efendimiz tarafından yapılmış olması ve O'nun istediği gibi yapılmasıdır. O amelde herhangi bir eksiltmeye veya fazlalaştırmaya gidilmemesi gerekir. Bu (أن محمدا رسول الله) Muhammed Allah'ın Rasuludur, elçisidir kelimesinin manasıdır.

Eksikliklerden beri olan Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلۡ إِن كُنتُمۡ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِي يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ ... ﴾ [سورة آل عمران، الآية:٣١].

"(Ey Muhammed !) Deki: Eğer siz Allah'ı seviyorsanız bana tabi olunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı affetsin." (Al-i İmran Suresi 31. ayet)

Ve yine şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ ... ﴾ [سورة الحشر، الآية:٧].

"Peygamberin size verdiğini alın ve sizi nehyettiğinden de sakının." (Haşr Suresi 7. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾ [سورة النساء، الآية:٦٥].

"Rabbine yemin olsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlıklarda Seni hakem seçip, sonrada verdiğin hükme, içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan tamamıyla boyun eğmedikçe iman etmiş olamazlar." (Nisa Suresi 65. ayet).

Gerçek kulluk şu iki şey olmadan tam manasıyla sabit olmaz, doğru olmaz,

Birincisi: Tam manasıyla Allah'ı sevmektir. Kulun Allah'a olan bu sevgisini Allah'ın sevdiği şeyleri kendi sevdiklerinin üstünde tutmasıyla olur.

İkincisi: Tam manasıyla Allah'a karşı emirlerine ve buyruklarına boyun eğmesi, kendini alçaltması ve yasakladığı şeylerden de kaçınmasıyla olur.

Kulluk tam bir sevgi ile, tam bir korku, ümit etme Allah'ın emirlerine huşu ile yaklaşma ve O'na zelil olmanın bileşkesidir. Kul yapmış olduğu kullukla Allah'ın sevgisini ve rızasını kazanır.

Allah kulun kendisine üzerine farz kıldığı ibadetler ile yaklaşmasını sever. Kul ne kadar fazla nafile ibadet yaparsa o kadar çok Allah'a yakınlaşır. Bu da Onun Allah'ın fazlı ve rahmeti ile Cennete girmesine sebep olur. Eksikliklerden münezzeh olan Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةًۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ٥٥ ﴾

[سورة الأعراف، الآية:٥٥].

"Rabbinize yalvararak ve gizlice dua edin. (Çünkü) O aşırı gidenleri sevmez." (Araf Suresi 55. ayet).

3)-Allah'ın Tevhidine, Birliğine Dair Deliller

Allah'ın birliğine şahitlik eden bir çok delil vardır. Kim dikkatle düşünür, aklını kullanırsa, Allah'ın uluhiyyetinde, rububiyyetinde, isim ve sıfatlarında birliğine delalet eden bir çok delili görür, yakın olarak inanır.

İşte bu delillerden bazıları örnek olarak şunlardır:

a)- Kainatın bu denli büyüklüğü, ince yapısı, çeşitli mahlukatları, üzerinde yürüdüğü hatasız ince nizamı Allah'ın tekliğine birliğine delalet eder. Kim aklını kullanır, iyice düşünürse bu kanıya varır. Göklerin, yerin, güneşin, ayın, İnsanların, bitkilerin ve cansız varlıkların yaratılışını düşünen kimse yakın olarak bir kamil yaratıcı olduğuna, isim ve sıfatlarında tam bir kemalata sahip olduğuna inanır. İbadetin sadece O'na yapılacağına, sadece O'nun bunu hakettiğine kanaat getirir.

Eksikliklerden beri olan Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَجَعَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمۡ وَجَعَلۡنَا فِيهَا فِجَاجٗا
سُبُلٗا لَّعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ ٣١ وَجَعَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ سَقۡفٗا مَّحۡفُوظٗاۖ وَهُمۡ عَنۡ
ءَايَٰتِهَا مُعۡرِضُونَ ٣٢ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ

وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ ﴾ [سورة الأنبياء، الآيات:٣١-٣٣].

"Yeryüzünde insanları sarsmaması için üzerinde sabit dağlar ve doğru yolu bulsunlar diye geniş yollar yarattık. Gökyüzünü (karışıklıklardan) korunan bir çatı yaptık. Böyle olduğu halde genede onlar (bu) delillerden yüz çevirirler, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı yaratan O'dur. Bunların her biri belli bir yörüngede yüzmektedir." (Enbiya Suresi 31. ve 33. ayetler)

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَـٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَـٰتٍ لِّلْعَـٰلِمِينَ ﴿٢٢﴾ ﴾[سورة الروم، الآية:٢٢]

"Göklerin ve yerin yaratılışı, farklı farklı lisanlarınızın ve renklerinizin oluşu O'nun varlığına delalet eder. Şüphesiz ki bunda bilenler için alınacak dersler vardır." (Rum Suresi 22. ayet)

b)- Allah'ın peygamberlerini çeşitli şeriatlerle göndermesi, onları çeşitli mucizelerle desteklemesi, birliğine, tekliğine ve sadece O'na ibadet edilebileceğine birer delil teşkil eder. Yüce Allah'ın kulları üzerine indirdiği hükümler, yarattığı kulların neye ihtiyaçları olduğunu, neyin onlar için daha hayırlı olduğunu bilen bir rabbin varlığına, Ondan başkasının böyle hükümler koyamayacağına apaçık delalet eder.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِٱلْبَيِّنَـٰتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلْقِسْطِ ۖ ... ﴾ [سورة الحديد، الآية:٢٥].

"Muhakak ki Biz peygamberlerimizi apaçık delillerle gönderdik. İnsanların adaletle hareket etmeleri için onlarla birlikte Kitabı ve adalet ölçüsünü indirdik." (Hadid Suresi 25 ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ قُل لَّئِنِ ٱجْتَمَعَتِ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِمِثْلِ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِۦ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ ﴾

[سورة الإسراء، الآية:٨٨].

"(Ey Muhammed!) Deki: İnsanlar ve Cinler bu Kur'an'ın bir benzerini getirmek üzere bir araya gelseler, birbirlerine de yardım etseler. Onun bir benzerini yinede getiremezler." (İsra Suresi 88 ayet).

c)- Allah'ın insanların kalplerini, Allah'ın birliğini kabul etmek üzere yarattığı Fıtrat O'nun varlığına, birliğine delalet eder. Fıtrat insan nefsinde tabi bir şekilde bulunan yaratanı tanıma, hakikati ve doğruyu kabul etme üzere kulun kendi özbenliğinde bulunan bir duygu bütünlüğüdür. Sonradan kesbedilemez. Kişi kendisine bir zarar geldiği zaman kendini yaratan Allah'a dönme zorunluluğu hisseder. Bu şüphelerden, fıtratı bozan şeylerden korunmuş insanın halidir. Kul benliğinde Allah'ın uluhiyyetinde (ibadet çeşitlerinin hepsinin sadece O'na ait olması), isim ve sıfatlarında ve yapmış olduğu fiiliyatında birliğini ve tekliğini ikrar ve kabul eder. Peygamberimiz ile gönderilmiş olan kanun ve hükümlere itiraz etmeden boyun eğer. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا

يَعۡلَمُونَ ٣٠ ۞ مُنِيبِينَ إِلَيۡهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَلَا تَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٣١ ﴾ [سورة الروم، الآيتان: ٣٠ ، ٣١].

"(Ey Peygamber!) Yüzünü dosdoğru olarak (Allah'ın) dinine, Allah'ın insanları ona göre yarattığı fıtrata çevir. Allah'ın yaratmasında hiçbir değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu (bunu) bilmezler, farkında olmazlar. Hepiniz, toptan O'na yönelin. Ondan (Allah'tan) korkun ve namazı dosdoğru olarak kılın ve müşriklerden olmayın." (Rum Suresi 30 ve 31. ayetler)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

«كل مولود يولد على الفطرة، فأبواه يهودانه أو ينصرانه أو يمجسانه، كما تنتج البهيمة بهيمة جمعاء، هل تحسون فيها من جدعاء، ثم قرأ فطرت الله الذي فطر الناس عليها» [رواه البخاري]

"Her doğan çocuk (İslam) Fıtratı üzerine doğar. Anası ve babası onu ya yahudileştirir ya hıristiyanlaştırır ya da mecusileştirir. Nasıl dört ayaklı yırtıcı olmayan bir hayvan her şeyiyle sağlam, eksiksiz bir yavru doğursa siz o yavruda herhangi bir eksiklik kusur hisseder misiniz?." Dedikten sonra: Allah'ın insanları üzerine yarattığı fıtrat" ayetini okudu." (Buhari rivayet etmiştir).

İMANIN İKİNCİ ŞARTI MELEKLERE İMAN

1)-Meleklere İmanın Tarifi:

Meleklerin nurdan, Allah'ın emirlerine uymak üzere yaratıldıklarına, O'na isyan etmediklerine, emredildikleri her şeyi kayıtsız şartsız bir şekilde yerine getirdiklerine, Allah'ı gece gündüz, hiç bıkmadan tesbih ettiklerine, tam ve kesin bir şekilde inanmaktır.

Sayılarını Allah'tan başka hiç kimse bilemez. Allah onlara çeşitli görevler, sorumluluklar yüklemiştir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا ... وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ ... ﴾

[سورة البقرة، الآية:١٧٧].

"Gerçek iyilik; Allah'a, Ahiret Günü'ne, Meleklere inanan kişinin iyiliğidir." (Bakara Suresi 177. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ ... كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦۚ ... ﴾ [سورة البقرة، الآية:١٨٥].

"Peygamber ve müminler, Rabbi tarafından peygambere indirilene iman ettiler. Onların hepside Allah'a, meleklerine, kitaplarına, resullerine (Peygamberlerine), iman ettiler." (Bakara Suresi 185. ayet).

Meşhur Cibril hadisinde geçtiği üzere efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ile Cibril (Cebrail) arasında iman, islam ve ihsan hakkında bir konuşma geçmiş Cibril O'na: "Bana imandan haber ver" demiş. Oda cevap olarak: "Allah'a, Meleklerine, Kitaplarına, Peygamberlerine, Ahiret Günü'ne, iyi ve kötü yönleri ile kadere inanmaktır" demiştir.

2)-**Meleklere İman Etmenin Hükmü Ve Dindeki Yeri**

Meleklere iman, imanın altı şartından ikincisidir. Kul meleklere iman etmediği sürece imanı kabul olmaz, doğru olmaz. Bütün Müslümanlar meleklere iman etmenin vacipliği hakkında ittifak etmişlerdir. Onların varlığını ya da Allah'ın zikrettiği bir kısmının varlığını inkar eden, Kitap, Sünnet ve müslümanların icmasına muhalefet etmiş olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ ﴾ [سورة النساء، الآية:١٣٦].

“Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve Ahiret Günü’nü inkar ederse, muhakkak ki doğru yoldan uzaklaşmış, sapıtmış olur.” (Nisa Suresi 136. Ayet).

3)-Meleklere Nasıl İman Edilir

Meleklere, genel ve tafsilatlı olarak iman edilir.

Birincisi: Genel (mücmel) İman: Varlıklarına, Allah’ın yarattığı canlılardan olduklarına, Allah’ın onları kendisine ibadet etmeleri için yarattığına gerçekten var olduklarına inanmakla, kabul etmekle olur. Onları görememememiz olmadıkları manasına gelmez. Kainatta o kadar küçük Bizim göremediğimiz bir çok mahlukatın var olduğu halde Bizim görememememiz gerçekten var olmadıkları manasına gelmediği gibi. Melekleri de görememememiz var olmadıkları manasına gelmez.

Peygamber efendimiz Cibril’i iki defa gerçek suretinde görmüş, sahabelerde melekleri insan suretinde görmüşlerdir.

İmam Ahmed’in Abdullah bin Mesud’dan rivayet ettiği bir hadiste Abdullah bin Mesud şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Cibril’i altı yüz kanadının her biri ufuğu örtecek kadar olduğu şekilde, gerçek suretinde görmüştür.”

İmam Müslim’in rivayet ettiği meşhur Cibril hadisinde, Cibril’in bembeyaz elbiseleri ve simsiyah saçı olan, üzerinde yolculuk belirtisi olmayan, sahabelerden kimsenin tanımadığı bir adam görüntüsünde geldiği sabit olmuştur.

İkincisi: Mufassal (tafsilatlı) İman: Onlar (melekler) hak ettikleri, laik oldukları yerlere koyulur. (Haklarında aşırıya gidilmez, dereceleri alçaltılmaz). Onlar

Allah'ın emirlerini tam manası ile yerine getiren kullardır. Allah onları kendisine yaklaştırmış derecelerini artırmış ve onlara ikram etmiştir. Onların kimileri vahyin elçileridir. Allah'ın onlara verdiği gücün dışında hiçbir şeye güç yetiremezler. Bununla beraber Allah'ın izni olmaksızın ne kendilerine ne de başkalarına bir fayda ya da zarar vermezler. Bu sebepten ibadet çeşitlerinden herhangi biri ile onlara ibadet edilemez. Hıristiyanların zannettiği gibi Ruhul Kudus'e (Cebrail'e) ve diğer meleklere rububiyyetle alakalı herhangi bir sıfat verilemez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَـٰنُ وَلَدًا ۗ سُبْحَـٰنَهُۥ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُۥ بِٱلْقَوْلِ وَهُم بِأَمْرِهِۦ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ﴾ [سورة الأنبياء، الآيتان:٢٦ ، ٢٧].

"Rahman çocuk edindi dediler. Allah bundan munezzehtir. Bilakis onlar ikram edilmiş kullardır. Sözleriyle O'nun (Allah'ın sözünün) önüne geçmezler, ve yalnız O'nun emri ile amel ederler:" (Enbiya Suresi 26, 27. ayetler).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ ... لَّا يَعْصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ ﴾ [سورة التحريم، الآية:٦].

"Allah'a vermiş olduğu emirlerinde isyan etmezler ve kendilerine emredilen şeyleri kayıtsız şartsız yerine getirirler." (Tahrim Suresi 6. ayet).

Meleklere iman hususunda verilen bu bilgilerin, her müslüman kadın ve erkek için öğrenilmesi vaciptir,

gereklidir. Ve bu bilgiler onlar için yeterlidir. Bu konuda cahillik özür olarak kabul edilemez.

Tafsilatı ile Meleklere İman şu Hususları İçine Alır:

Birinci Olarak: Yaratıldıkları Maddeyi

Yüce Allah melekleri nurdan, aynı cinleri ateşten insanları çamurdan yarattığı gibi yaratmıştır. Meleklerin yaratılışları insanın. Adem'in yaratılışından önce olmuştur. Bir hadiste şöyle gelmiştir:

«**خلقت الملائكة من نور، وخلق الجان من مارج من نار، وخلق آدم مما وصف لكم**» [رواه مسلم]

"Melekler nurdan, cinler dumansız ateşten ve Adem ise size vasf edilmiş şeyden (çamurdan) yaratılmıştır." (Müslim rivayet etmiştir)

İkinci Olarak: Meleklerin Sayılarını

Melekler sayılmayacak kadar çoklardır. Adetlerini yalnız Allah bilir. Gök yüzünde dört parmak genişliğindeki her yerde muhakkak bir melek ya secde halinde ya da ayakta hazır bekler vaziyettedir. Öyle ki yedinci semada bulunan Beytul Mamur'a (Kabe hizasında meleklerin ziyaret ettiği kutsal bir ev) her gün yetmiş bin melek girer de sayılarının çokluğundan tekrardan geri sıra onlara gelip de Beytul Mamur'a giremezler. Kıyamet günü Cehennemin yetmiş bin tane yularını, yetmiş bin melek tutup sürükleyerek getirirler.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ... ﴾ [سورة المدثر، الآية:٣١].

"Rabbinin askerlerini Ondan başka hiç kimse bilemez." (Müddessir Suresi 31. ayet).

Bir hadiste de Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur.

«أطّت السماء وحقّ أن تئطّ، ما فيها موضع قدم إلا وفيه ملك ساجد وراكع».

"Gökyüzü inledi, inlemek Onun hakkı idi. Çünkü bir ayak genişliğin deki her yerde muhakkak bir melek ya secde ya rüku eder bir haldedir. Beytul Mamur hakkında ise şöyle buyurmuştur:

((يدخله في كل يوم سبعون ألف ملك لا يعودون إليه)) [رواه البخاري ومسلم].

"O'na (Beytul Mamur'a) her gün yetmişbin melek girerde bir daha O'na geri dönemezler." (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir)

Ve şöyle buyurmuştur:

«يوتى بجهنم يومئذ لها سبعون ألف زمام، مع كل زمام سبعون ألف ملك» [رواه مسلم]

"O gün Cehennem getirilir ve Onun yetmiş bin yuları vardır. Her bir yularını yetmiş bin melek tutar." (Müslim rivayet etmiştir.)

Burada meleklerin sayılarının çokluğu, büyüklüğü ortaya çıkar. Cehennemi sürükleyenlerin sayısı dörtmilyon dokuzyüzbin olursa, kalan diğer meleklerin sayısı kim bilir ne kadardır. Onları yaratan, yöneten ve sayılarını bilen Allah bütün eksikliklerden münezzehtir, beridir.

Üçüncü Olarak: Meleklerin İsimleri

Allah'ın Bize Kur'an'ın da, Peygamberinin ise Sünnet'inde Bize bildirdiği meleklerin isimlerine iman etmek vaciptir, (farzdır). En büyükleri dört tanedir:

1-Cibril: Cebrail olarakta isimlenir. O kalplerin hayat kaynağı olan vahyi peygamberlere indiren Ruhul Kudüs'tür.

2-Mikail: Mikal olarakta isimlenir. Yeryüzünün hayat kaynağı olan yağmuru Allah'ın istediği yere yağdırmakla görevlidir.

3-İsrafil: İnsan bedenlerinin hayat kaynağı olan dünya hayatının bitip Ahiret hayatının başlangıcını bildiren Sura üflemekle görevlidir.

4-Ölüm Meleği: Azrail olarakta bilinir. İnsanın hayat kaynağı olan Ruhu insandan çekip alarak ölmesini sağlar.

Dördüncü olarak: Meleklerin Sıfatları

Melekler gerçekten var olan, yaratılışlarıyla ve şahsiyetleriyle alakalı sıfatları bulunan varlıklardır.

Meleklerin bazı sıfatları şunlardır:

a-Büyük cisimleri ve azametli bir yaratılışları vardır. Allah onlara göklerde ve yeryüzünde yüklemiş olduğu büyük sorumluluklarına binaen çok büyük ve güçlü bir şekilde yaratmıştır.

b-Allah onları ikişer, üçer ve dörder kanatlı olmak üzere yaratmıştır. Kanat sayısında Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Cibril'i gerçek görüntüsünde altıyüz kanadı ile ufuğu kapattığın da gördüğü gibi fazlalık olabilir: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ جَاعِلِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُوْلِيٓ أَجۡنِحَةٖ مَّثۡنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَۚ يَزِيدُ فِي ٱلۡخَلۡقِ مَا يَشَآءُۚ ... ﴾

[سورة فاطر، الآية:١].

"Hamd, gökleri ve yeri yoktan var eden, melekleri ikişer üçer, dörder kanatlı elçiler yapan yaratmada dilediği kadar da artıran Allah'a mahsustur." (Fatır Suresi 7. ayet).

c-Allah onlar ile konuşmuş, onlarda Allah ile Adem'le ve diğer Peygamberlerle konuşmuşlardır. Akıl ve kalp sahipleridirler.

d- Allah onlara kendi suretleri dışında, beşerden erkek suretlerine geçebilmeleri özelliği, kudreti vermiştir. Bu müşriklerin melekleri Allah'ın kızları zannetmelerine bir cevaptır. Onların insan şekline nasıl girdiklerini Biz bilmiyoruz. Fakat onlar insan şekline en ince ayrıntıları ile girebilmektedirler. Öylece insandan ayırt edilmeleri zorlaşır.

e- Melekler ölüm Meleği de dahil olmak üzere toptan kıyamet günü öleceklerdir. Sonradan Allah onlara vermiş olduğu görevleri yerine getirebilmeleri için tekrardan diriltecektir.

f- Melekler Allah'a namaz, tesbih, dua, rüku, secde, korkma, sevme gibi çeşitli ibadetlerde bulunurlar.

Meleklerin yaptıkları ibadetlerin bazı özellikleri:

1-Yorulmadan, dinlenmeden sürekli bir şekilde ibadet ederler.

2- Yaptıkları ibadetleri sadece Allah için yaparlar.

3- Günahtan ve isyandan masum oldukları için sürekli taatte bulunur, masiyetten de kaçınırlar.

4- Allah'a çokça ibadetlerinin yanında tevazu gösterirler.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا يُسَبِّحُونَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفۡتُرُونَ ﴿٢٠﴾ [سورة الأنبياء، الآية: ٢٠].

"Bıkmadan dinlenmeden gece ve gündüz Allah'ı tesbih ederler", (Enbiya Suresi 20 ayet).

Beşinci Olarak: Meleklerin Vazifeleri

Melekler Allah'ın kendilerine verdiği görevleri yerine getirirler. Onların bazıları şunlardır:

1- Allah'ın arşını (tahtını) taşıyan melekler.

2-Vahyi peygamberlere getirmekle görevli melek.

3- Cennet ve Cehennemin bekçileri.

4-Bulutlar, yağmurlar ve bitkilerden sorumlu melekler.

5- Dağlardan sorumlu melekler.

6- Sura üflemekle görevli melek.

7-Adem oğullarının yaptıklarını yazmakla görevli melekler.

8-Adem oğlunu korumakla görevli melekler. Allah'ın takdiri geldiğinde kulu yalnız bırakırlar ve Allah'ın takdiri gerçekleşir.

9-İnsana hayır dua eden devamlı onunla beraber olan melekler.

10- Rahimdeki nutfeden (insanın ilk evrelerinden olan et parçası) sorumlu melekler. Bunlar ruhun üflenmesi, rızkının, iyimi yoksa kötümü olacağının yazılmasından sorumludurlar.

11-Ölüm esnasında Adem oğullarının ruhlarını almakla sorumlu melekler.

12- Kabirlerinde insanlara soru sorma, buna binaende nimetler ya da azaplar sunmakla sorumlu melekler.

13- Peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetinin selamını götürmekle sorumlu melekler. Bu sebepten dolayı müslüman kişinin Peygambere selam vermek için (Medine'ye) yolculuğa çıkmasına hiç gerek yoktur. Nerde olursa olsun Peygambere salat ve selam getirmesi yeterlidir. Melekler selamını peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) ulaştırırlar. Peygamberimizin mescidine sadece içinde namaz kılmak için yolculuk edilebilir.

Meleklerin daha böyle bir çok vazifeleri vardır. Bu görevleri hakkında şu deliller gelmiştir:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱلَّذِينَ يَحۡمِلُونَ ٱلۡعَرۡشَ وَمَنۡ حَوۡلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ وَيُؤۡمِنُونَ بِهِۦ وَيَسۡتَغۡفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ ... ﴾ [سورة غافر، الآية:٧].

"(Allah'ın) arşının (tahtını) taşıyanlar ve çevresinde bulunanlar, Rablerini hamd ve tesbih ederler. Ve iman edenler için mağfiret dilerler." (Ğafir Suresi 7. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلۡ مَن كَانَ عَدُوّٗا لِّجِبۡرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلۡبِكَ بِإِذۡنِ ٱللَّهِ ... ﴾ [سورة البقرة، الآية:٩٧].

"(Ey Muhammed! Onlara) deki: Kim Cebrail'e düşman olursa (bilsin ki) Muhakkak O Allah'ın izni ile Senin kalbine (Kur'an'ı) indirmiştir." (Bakara Suresi 97. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِي غَمَرَٰتِ ٱلۡمَوۡتِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ بَاسِطُوٓاْ أَيۡدِيهِمۡ أَخۡرِجُوٓاْ أَنفُسَكُمُۖ... ﴾ [سورة الأنعام، الآية:٩٣].

"Zalimler ölüm sekeratında Melekler (onlara) doğru ellerini uzatıp, haydi nefislerinizi çıkartın dedikleri. . . . andaki hallerini bir görseydin." (Enam Suresi 93. ayet)

Altıncı Olarak: Meleklerin Adem Oğulları Üzerindeki Hakları

a- Onlara inanmaları iman etmeleri.

b- Onları sevip yüceltmeleri ve faziletlerinden bahsetmeleri.

c- Onlara sövmeyi, Onlarla dalga geçmeyi ve onları aşağılamayı haram görmeleri ve yasaklamaları,

d- Meleklerin hoşlanmadığı şeylerden uzak durmaları gerekir. Çünkü Adem oğluna eza veren her şey onlarada eza verir.

4) Meleklere İman Etmenin Semereleri Ve Sonuçları:

1-Sağlam bir imana kavuşulur.

2-Yaratıcılarının kuvvetine, gücüne ve büyüklüğüne şahit olunur. Çünkü Yaratılanın büyüklüğüne delalet eder.

3-Onların sıfatlarını hallerini ve görevlerini bilmekle müslümanın kalbindeki iman artar.

4-Allah'ın meleklerini, kullarının Dünya yaşantısında sabitleştirmesi, ayaklarını din üzere yere sağlam basması için kullanmasıyla müslüman kişi güven ve rahatlık hisseder.

5-En güzel bir şekilde yaptıkları ibadetler ve müslümanların bağışlanmaları için ettikleri dualar yüzünden onlara muhabbet ve sevgi duyulur.

6-Kötü ameller ve günahlara karşı bir buğuz meydana gelir.

7-Allah'a kullarına olan alakasından dolayı şükür edilir. Çünkü Allah onları korumaları, amelleri yazmaları ve diğer bütün işleri için melekleri görevlendirmiştir.

İMANIN ÜÇÜNCÜ ŞARTI
KİTAPLARA İMAN

Kitaplara inanmak, imanın şartlarının üçüncüsüdür. Muhakkak ki Allah'u Teala peygamberlerini apaçık delillerle göndermiş ve onlara insanlara rahmet ve hidayet edici, Dünya ve Ahiret mutluluklarını sağlayan kitaplar indirmiştir. Bu kitaplar insanların dünya hayatında üzerinde üzerinde gidecekleri bir yol, ihtilaf ettikleri hususlarda başvuracakları, aralarında hükmedecek kaynaklardır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلۡنَا مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمِيزَانَ
لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلۡقِسۡطِۖ ... ﴾ [سورة الحديد، الآية:٢٥].

"Muhakkak ki Biz peygamberlerimizi apaçık delilerle gönderdik. İnsanların adaletle hareket etmeleri için, onlarla birlikte kitabı ve adalet ölçüsünü indirdik." (Hadid Suresi 25. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ
وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ
﴾ [سورة البقرة، الآية:٢١٣].

“İnsanlar tek bir ümmetti. (Daha sonra aralarına şirk girip parçalanınca) Allah (onlara) müjdeleyen ve korkutan peygamberler göndermiş. O peygamberlerle birlikte, insanların ihtilaf ettikleri hususlarda aralarında hükmetmesi için hak olan kitabı da indirmiştir.” (Bakara Suresi 213. ayet)

1)-Kitaplara İmanın Gerçekleştirilmesi

Kitaplara edilecek gerçek iman, Allah’ın bu kitapları peygamberlerine indirdiğini tasdik etmektir. Bu kitaplar O’nun kelamındandır. Onlar hidayet ve nur kaynaklarıdır. İçlerinde bulunan her şey hakikattir, doğrudur ve kesinlikle adalettir. O kitaplara tabi olmak, onların gerektirdiği gibi amel etmek vaciptir. (Kur’an indikten sonra vacip olan Kur’an’a tabi olmaktır). Allah’tan başka kimse bu kitapların sayısını bilmez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿...وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ تَكۡلِيمٗا ١٦٤﴾ [سورة النساء، الآية:١٦٤].

“Allah Musa ile (gerçekten söz ile, harfler ile) konuştu.” (Nisa Suresi 164. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿وَإِنۡ أَحَدٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٱسۡتَجَارَكَ فَأَجِرۡهُ حَتَّىٰ يَسۡمَعَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ...﴾ [سورة التوبة، الآية:٦].

“Eğer müşriklerden birisi Senden himaye, (sığınma) talep ederse, onu himaye et ki Allah’ın kelamını işitsin” (Tevbe Suresi 6. ayet).

2)-Kitaplara İman Etmenin Hükmü

Allah'ın peygamberlerine indirdiği kitapların hepsine inanmak vaciptir. Muhakkak ki Allah bu kitaplarda geçen şeylerin hepsini gerçekten söylemiştir. Bu kitaplar Allah'ın katından indirilmiştir, mahluk yani yaratılmış değildir. Kim bu kitapları ya da bu kitapların bir kısmını ya da bu kitaplardan birinin bazı kısımlarını inkar ederse kafir olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٣٦ ﴾ [سورة النساء، الآية:١٣٦].

"Ey iman edenler ; Allah'a, Peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği Kitaba iman edin. Kim Allah'ı, Meleklerini, kitaplarını, Peygamberlerini, ve Ahiret Günü'nü inkar ederse doğru yoldan sapmış, uzaklaşmış olur (dinden çıkar)." (Nisa Suresi 136. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ فَٱتَّبِعُوهُ وَٱتَّقُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٥٥ ﴾ [سورة الأنعام، الآية:١٥٥].

"İşte bu (Kur'an) Bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. O'na uyun ve Allah'tan korkun. Umulur ki merhamet olunursunuz." (Enam Suresi 155. ayet)

3)-Kitaplara Olan İhtiyaç ve İndirilmelerinin Hikmeti

Birincisi: İnsanların dinlerini öğrenmeleri için peygambere indirilmiş bir kaynaktır.

İkincisi: İnsanların aralarında çıkan ihtilaflarda başvuracakları peygambere indirilmiş adil bir hakim olması içindir.

Üçüncüsü: Peygamber efendimizin davetinde olduğu gibi, peygamberin vefatından sonra, zaman ve mekan kavramı, Onun ölümünden uzak olsada, dinin korunması görevini üstlenmesi içindir.

Dördüncüsü: Bu kitaplar Allah'ın kulları üzerine hüccetini ikame etmiş olması içindir. Kullar bu kitaplardan sonra, bu kitaplara muhalefet edemezler. Bu kitaptaki emirlerin dışına çıkamazlar.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۚ ... ﴾ [سورة البقرة، الآية:٢١٣].

"İnsanlar tek bir ümmetti (daha sonra aralarına şirk girip parçalanınca) Allah, (onlara) müjdeleyen ve korkutan peygamberler göndermiş, onlarla birlikte, insanların ihtilaf ettikleri hususlarda aralarında hükmetmesi için hak olan kitabı da indirmiştir." (Bakara Suresi 213 ayet).

4)-Kitaplara İman Ediliş Şekli

Kitaplara genel ve tafsilatlı olarak iman edilir.

Birincisi Genel iman: Allah'ın peygamberlerine kitaplar indirdiğine inanmaktır.

İkincisi Tafsilatlı iman: Allah'ın Kur'an'da ismini zikrettiği kitaplara inanmak, iman etmektir. O kitaplar, Kur'an, Tevrat, İncil, Zebur'dur. Ve bunun içine İbrahim ve Musa (aleyhimasselam) 'a indirilen sahifeler de girer. Allah'tan başka hiçbir kimsenin adlarını bilmediği peygamberlere ve Onlara indirilen (sayıların bilmediğimiz) kitapların tamamına inanılmasıdır.

Bu kitapların hepsi Allah'ın tevhidini, Onu yapılacak ibadetlerde birlemeyi ve salih ameller işlemeyi emretmek, yeryüzünde fesat çıkarmayı ve Allah'a şirk koşmayı yasaklamak için indirilmiştir. Bu kitapların şeriatleri ve hükümleri farklı olsa da bütün peygamberlerin daveti birdir. Oda tevhide davetdir.

Kitaplara iman, onların önceki peygamberlere indirildiğini kabul etmekle, Kur'an'ı Kerim'e iman ise Onu (Kur'an'ı) kabul etmek ve içindekileri uygulamakla olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا ﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ ... ﴾ [سورة البقرة، الآية:٢٨٥].

`Peygamber ve müminler, Rabbi tarafından peygambere indirilene iman etmişlerdir. Onların hepsi de Allah'a, Meleklere, Kitaplarına ve Peygamberlerine iman etmiş, Allah'ın Peygamberlerinin hiçbirini diğerlerinden ayırt etmeyiz demişlerdir." (Bakara Suresi 285. ayet) :

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۗ ... ﴾ [سورة الأعراف، الآية:٣].

"Rabbinizden size indirilene (bu kitaba) uyun. O'nun dışında dostlar edinip de onlara uymayın." (Araf Suresi 3 ayet).

Kur'an, bazı özellikleriyle geçmiş kitaplardan daha üstün olmuştur. Bu özelliklerden bazıları şunlardır:

1- İlmi, kozmolojik (kevni) gerçeklerle Kur'an, mana ve lafız yönüyle mucizedir, acze düşürücüdür.

2- Peygamberimiz (aleyhisalatu ves-selam)'ın peygamberliğiyle, peygamberlik halkasının son bulduğu gibi, Kur'an'da semavi kitapların sonuncusudur. Artık bundan sonra başka bir kitap gelmeyecektir.

3- Önceki kitapların değiştirilmesine ve tahrif edilmesine karşın, Kur'an Allah'ın korumasıyla bozulmaya ve değiştirilmeye uğramayacaktır.

4- O, geçmiş kitapların hepsini kontrolü altına almıştır.

5- Kendisinden önce gelen bütün kitapların hükmünü kaldırmıştır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفۡتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصۡدِيقَ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَتَفۡصِيلَ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ١١١ ... ﴾ [سورة يوسف، الآية:١١١].

" (Bu kıssalar) uydurulmuş bir söz değildir. Fakat kendilerinden öncekilerin tasdiki ve her şeyin açıklamasıdır.

İman eden bir kavim için hidayet ve rahmettir.” (Yusuf Suresi 111. ayet)

5)-Önceki Kitaplarda Geçen Haberlerin Kabulü

Yakin olarak biliriz ki, önceki kitaplarda geçen, Allah’ın peygamberlerine vahyettiği haberler doğrudur, hakikattir, içlerinde şüphe yoktur. Bu, Ehli Kitabın (Yahudi ve Hıristiyanlar) şu anda ellerinde bulunan değiştirilmiş, tahrif edilmiş kitaplarını kabul edeceğimiz anlamına gelmez. Çünkü artık bu kitaplar Allah’ın peygamberleri üzerine indirdiği esaslar ve asıllar üzerine değildir.

Bu kitaplar hakkında yakin olarak bildiğimiz, Allah’ın Bize bildirdiği (Necm Suresi 36. -42. ayetlerinde geçen) “Hiçbir günahkar başkasının günahını çekemez, insan için ancak çalıştığı kadarı vardır. Çalışmasının karşılığını mutlaka görecektir. Sonra bu karşılığı ona eksiksiz olarak verilecektir.” (Bu ayetler önceki kitaplarda Kur’an'ın haber verdiği üzere vardır.).

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ ﴿٣٧﴾
أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ
﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾﴾

[سورة النجم، الآيات:٣٦-٤١].

“Yoksa Musa’nın ve Allah’a verdiği sözü tutan (yerine getiren) İbrahim’in Sahifelerinde olan şu hususlar kendisine bildirilmedi mi? Hiçbir günahkar başkasının günahını yüklenmez. İnsan için ancak çalıştığı kadarı vardır. Çalışması mutlaka görülecektir. Sonrada karşılığı

ona eksiksiz olarak verilecektir.” (Necm Suresi 36. -41. ayetler).

Ve Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ بَلۡ تُؤۡثِرُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا ۝١٦ وَٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓ ۝١٧ إِنَّ هَٰذَا لَفِي ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ ۝١٨ صُحُفِ إِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ۝١٩ ﴾

[سورة الأعلى، الآيات:١٦-١٩].

“Fakat siz bu dünya hayatını üstün tutuyorsunuz. Oysa Ahiret (hayatı) daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Bütün bunlar ilk sahifelerde, İbrahim ve Musa’nın Sahifelerin de yazılıdır. (A’la Suresi 16. -19. ayetler).

Önceki Kitaplarda geçen haberlerin kabulündeki hükümler:

Kur’an’da geçenlerle ibadette bulunmamız gerekir. Önceki kitaplarda geçen haberlere bakarız; Eğer Bizim şeriatimize (Dini hükümlere) muhalefet ediyorsa onlarla amel etmeyiz. Onlarla amel etmeyişimizin sebebi onların batıl olduğundan değil, kendi zamanlarında amel edilmiş olsalar dahi, Kur’an’ın onların hükümlerini kaldırmasından dolayıdır. Ve bizim şeriatımız onun doğruluğuna işaret ederse, bu sebepten dolayı onunla amel ederiz.

6)-Kur’an Ve Sünnet’te İsimleri Geçen Semavi Kitaplar

1- Kur’an-ı Kerim:

Yüce Allah’ın son peygamberi Hz. Muhammed’e (sallallahu aleyhi ve sellem) indirdiği kitabıdır. O indirilen gönderilen son (kelam) kitaptır. Yüce Allah, Onun korunmasını kendi üzerine almış, bozulma ve değiştirilmeden (tahrifattan) uzak tutmuş, kendisinden

önce gelen kitapların hükmünü kaldırmıştır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٩﴾ [سورة الحجر، الآية:٩].

"Muhakkak ki Kur'an'ı Biz indirdik ve Onu koruyacak olan da biziz." (Hicr Suresi 9. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ...﴾ [سورة المائدة، الآية:٤٨].

" (Ey Muhammed) Sana da kendinden önceki kitabı tasdik edici ve ona şahit olmak üzere hak ile Kur'an'ı indirdik. O halde (kitap ehli) arasında Allah'ın indirdiği (bu) kitap ile hükmet." (Maide Suresi 48. ayet).

2- Tevrat:

Allah'ın Musa (aleyhisselam)' a indirdiği hidayet ve nur kaynağı olan İsrail oğullarının peygamberlerinin ve din adamlarının kendisiyle hükmettiği bir kitaptır. İman edilmesi vacip olan Tevrat Allah'ın Musa (aleyhisselam)'a indirdiği Tevrat'tır. Bugün yahudilerin elinde bulunan bozulmuş ve değiştirilmiş Tevrat değildir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ فِيهَا هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ لِلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن كِتَٰبِ ٱللَّهِ...﴾ [سورة المائدة، الآية:٤٤].

"İçinde doğruya rehberlik eden ve nur bulunan Tevrat'ı elbette biz indirdik. Kendilerini Allah'a teslim etmiş peygamberler Onunla Yahudilere hükmederler idi. Allah'ın Kitabını korumaları kendilerinden istenen, zahidler ve din adamları da O kitaba göre hüküm veriyorlardı." (Maide Suresi 44. ayet).

3- İncil:

Allah'ın, İsa (aleyhisselam)'a kendinden önceki semavi kitapları doğrulayıcı olarak indirdiği kitaptır. İman etmenin vacip olduğu İncil; Allah'ın İsa (aleyhisselam)'a indirdiği doğru esaslar üzere olan kitaptır. Yoksa bugün ki Hıristiyanların elinde bulunan bozulmaya ve değiştirilmeye uğramış İncil'ler değildir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿وَقَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ فِيهِ هُدٗى وَنُورٞ وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ٤٦﴾ [سورة المائدة، الآية:٤٦].

"Onların izleri üzere gitmesi için, arkadan önceden gönderilmiş olan Tevrat'ı tasdik edici olarak Meryem oğlu İsa'yı göndermiş, Ona da hem kendinden önceki Tevrat'ı tasdik etmesi, hem de Allah'tan korkanlara hidayet ve öğüt olması için; içinde hidayet ve nur bulunan İncil'i vermiştik." (Maide Suresi 46. ayet)

Tevrat ve İncil'de peygamber efendimizin (aleyhissalatu vesselam) (risaleti) peygamberliği müjdeleniyordu.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِىَّ ٱلْأُمِّىَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ عَلَيْهِمْ... ﴾ [سورة الأعراف، الآية:١٥٧].

"İşte bunlar yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı olarak buldukları ümmi peygambere (okuma yazma bilmeyen) resule tabi olanlardır. (O peygamber) onlara iyiliği emreder ve kötülüklerden onları sakındırır. Onlara iyi ve temiz olan şeyleri helal, kötü ve pis olan şeyleri de haram kılar. Üzerlerindeki ağırlıkları ve zincirleri kaldırıp atar." (Araf Suresi 157. ayet).

4- Zebur:

Yüce Allah'ın Davud (aleyhisselam)'a indirdiği kitaptır. İman etmenin vacip oluğu, Zebur Allah'ın Davud (aleyhiselam)'a indirdiği, bozulmaya uğramamış, değiştirilmemiş, yahudilerin zarar vermediği kitaptır.

Yüce Allah şöyle buyuruyor:

﴿ ... وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿١٦٣﴾ ﴾ [سورة النساء، الآية:١٦٣].

"Davud'a Zebur'u vermiştik" (Nisa Suresi 163. ayet).

5- İbrahim ve Musa (aleyhimasselam)'ın Sahifeleri:

Allah'ın İbrahim ve Musa (aleyhimasselam)'a verdiği, kaybolmuş olan haklarında Kur'an ve Sünnet'te geçen bilgilerden başka bir bilgi bulunmayan sahifelerdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ ﴿٣٧﴾
أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ
﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾ ﴾

[سورة النجم، الآيات:٣٦-٤١].

"Yoksa Musa ve Allah'a verdiği sözü tutan (yerine getiren) İbrahim'in Sahifelerinde olan şu hususlar kendisine bildirilmedi mi? Hiçbir günahkar başkasının günahını yüklenmez. İnsan için ancak çalıştığı kadarı vardır. Çalışması mutlaka görülecektir. Sonrada karşılığı ona eksiksiz olarak verilecektir." (Necm Suresi 36. -41. ayetler)

Ve yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٧﴾ إِنَّ
هَٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ ﴾

[سورة الأعلى، الآيات:١٦-١٩].

"Kötülüklerden temizlenen, Rabbinin Adını zikreden ve namazı kılan mutlaka kurtulacaktır. Fakat siz dünya hayatını üstün tutuyorsunuz. Oysa Ahiret (hayatı) daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Bütün bunlar ilk sahifelerde İbrahim ve Musa'nın sahifelerinde yazılıdır." (Ala Suresi 14. - 19. ayetler).

İMANIN DÖRDÜNCÜ ŞARTI PEYGAMBERLERE İMAN

1)-Peygamberlere İman Etmek

İmanın şartlarından biridir. Kulun İmanı Peygamberlere iman etmedikçe geçerli olmaz. Allah risaletini (indirdiği dinleri) tebliğ etmeleri için, insanlar arasından seçip ayırdığı elçiler olduğuna inanılması gerekir. Kim onlara tabi olursa hidayete, doğru yola erişir ve kim onlara asi olur, kabul etmezse doğruluktan ayrılır, aşırılığa gider. Onlar apaçık bir tebliğ ile Allah'ın kendileri üzerine indirdiklerini insanlığa açıklamışlardır. Kendilerine emanet edilen dini hükümleri, emanet sahibi olan insanlığa teslim etmişler ve o insanlığa nasihatta bulunmuşlardır. Allah'ın dini doğrultusunda küfürle savaşmışlar, Allah'ın indirmiş olduğu dini yaymaya, hükümlerini tatbik etmeye çalışmışlardır.

Bununla beraber Allah'ın insanlığa göndermiş olduğu hüccetini insanlığa ortaya koyabilecekleri bir mazaret kalmaması için ikame etmişler bu hüccette herhangi bir değiştirmeye (tağyire) gitmemişler, dini bir görevi, gerekliliği gizlememişlerdir. Allah'ın Bize isimlerini bildirdiği ve bildirmediği bütün peygamberlere iman eder, Onlara inanırız, Her peygamber kendisinden sonra gelecek olanı, müjdelemiş, sonra gelense kendisinden önce geleni doğrulamıştır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ١٣٦ ﴾ [سورة البقرة، الآية:١٣٦].

"(Ey Müslümanlar! Siz de) deyin ki: Biz Allah'a, bize indirilene, İbrahim'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına indirilenle, Musa'ya, İsa'ya ve bütün peygamberlere Rableri (Allah) tarafından verilenlere iman ettik. Onların (Peygamberlerin) hiçbirisini diğerlerinden ayırt etmeyiz. Ve biz Allah'a teslim olanlarız." (Bakara Suresi 136. ayet)

Kim bir peygamberi yalanlarsa, onu doğrulayan diğer peygamberi yalanlamış olur. Ve kim o yalanlanan peygambere asi olur, kabul etmezse, kendisine itaat etmeyi emreden diğer peygambere de asi olmuş olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur :

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ١٥٠ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا ١٥١ ﴾ [سورة النساء، الآيتان: ١٥٠ ، ١٥١].

"Allah ve Peygamberlerini inkar edenler, Allah ve Peygamberlerinin arasını açmayı isteyenler, bazılarına inanır, bazılarını inkar ederiz diyorlar. (İman ile küfür arasında) bir yol tutmak isteyenler, işte gerçekten kafir

olanlar onlardır. Ve Biz (böyle) kafirler için, zelil edici, aşağılayıcı bir azap hazırladık." (Nisa Suresi 150. -151. ayetler)

2)- Gerçek Peygamberlik

Peygamberlik yaratıcının şeriatını, kanunlarını, koyduğu hükümleri yaratılana tebliğ etmek için kullandığı vasıtadır, aracıdır. Yüce Allah kullarından dilediğine onu verir. Kulları arasından dilediğini bu iş için seçer. Allah'tan ğayrı kimse bu konuda söz hakkına sahip değildir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ٱللَّهُ يَصۡطَفِي مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلٗا وَمِنَ ٱلنَّاسِۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ ﴿٧٥﴾﴾ [سورة الحج، الآية:٧٥].

"Allah melekler ve insanlar arasından elçiler seçer. Muhakkak ki Allah çokça ve her şeyi duyan ve görendir." (Hac Suresi 75. ayet).

Peygamberlik Allah tarafından verilir. Kulun çokça ibadet ve taat yapması ile elde edilemez. Peygamberlik, peygamber olan kişinin isteğine ya da seçimine bağlı değildir. Allah kulları arasından peygamberini seçer ve onu dini tebliğle görevlendirir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿... ٱللَّهُ يَجۡتَبِيٓ إِلَيۡهِ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِيٓ إِلَيۡهِ مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾﴾ [سورة الشورى، الآية:١٣].

"Allah (kulları arasından) dilediğini kendisine seçer, kendisine doğru yöneleni de hidayete. doğru yola iletir." (Şura Suresi 13. ayet)

3)-Peygamberlerin Gönderilmesindeki Hikmetler

Peygamberlerin gönderilmesindeki hikmetler şu gelen hususlarla ortaya çıkar:

Birincisi: Kulu kula ibadet etmekten kurtarıp, yaratıcı olan Rabbine ibadet etmesini sağlamaktır. İnsanlığı kölelik zincirlerinden, Allah'a ibadetteki özgürlüğe kavuşturmaktır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ١٠٧ ﴾ [سورة الأنبياء، الآية:١٠٧].

"(Ey peygamber!) Biz Seni ancak alemlere rahmet olman için gönderdik" (Enbiya Suresi 107. ayet).

İkincisi: Allah'ın kullarını yaratma gayesini, sebebini kullarına bildirmektir. Allah'ın birlenebilmesi, O'na ibadet edilebilmesi, kulları arasında alemlerden üstün tuttuğu, seçtiği ve gönderdiği peygamberler olmaksızın bilinemez, anlaşılamaz.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ... ﴾ [سورة النحل، الآية:٣٦].

"Muhakkak Biz her ümmete Allah'a ibadet etsinler, tağuttan (Allah'ın dininden uzaklaştıran ve Allah'ın dışında ibadet edilen her şeyden) sakınsınlar, uzaklaşsınlar diye bir peygamber gönderdik." (Nahl Suresi 36. ayet).

Üçüncüsü: Peygamberlerin gönderilmesi ile insanlığa hüccet ikame edilmesidir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ١٦٥﴾ [سورة النساء، الآية:١٦٥].

"(Allah) insanlığa uyaran ve müjdeleyen elçileri, peygamberleri, peygamberler gönderildikten sonra ortaya koyacakları mazeret kalmasın diye göndermiştir. Allah izzet sahibidir ve hüküm sahibidir." (Nisa Suresi 165. ayet):

Dördüncüsü: Hakikati bilinmeyen, ğaybe ait insanların akılları ile çözemeyecekleri, meleklerin tanınması Ahiret Günü, Allah'ın isim ve sıfatları gibi konuları beyan etmeleri ve açıklamaları içindir.

Beşincisi: Peygamberler güzel ahlaklarla donatılmış, şüphe ve şehevi istekleri (dünya malı, sulta, mertebe gibi) olmayan örnek insanlardır. Ve örnek alınmaları için gönderilmişlerdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُۖ فَبِهُدَىٰهُمُ ٱقۡتَدِهۡۗ ...﴾ [سورة الأنعام، الآية: ٩٠].

"Onlar Allah'ın hidayet ettiği, doğru yola sevkettiği insanlardır. Onların hidayetini kendine örnek al ve ona tabi ol." (Enam Suresi 90. ayet). Ve şöyle buyurmuştur:

﴿لَقَدۡ كَانَ لَكُمۡ فِيهِمۡ أُسۡوَةٌ حَسَنَةٌ ...﴾ [سورة الممتحنة، الآية:٦].

"Muhakkak ki Sizin için Allah'ın elçisinde güzel bir örnek (örnekler) vardır." (Mumtehine Suresi 6. ayet).

Altıncısı: Nefislerin islahı, temizlenmesi, pisliklerden arındırılması, her türlü helak edici şeylerden uzaklaştırılması için gönderilmişlerdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur.

﴿هُوَ ٱلَّذِى بَعَثَ فِى ٱلْأُمِّيِّـۧنَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ ...﴾ [سورة الجمعة، الآية:٢].

"Okuması, yazması olmayan ümmi bir topluma, kendi içlerinden olan ve onlara Allah'ın ayetlerini okuyan, (pisliklerden) temizleyen ve onlara kitabı (Kur'an) ve hikmeti (Sünnet'i) öğreten bir elçi, peygamber gönderen O'dur." (Cuma Suresi 2. ayet).

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

«إنما بعثت لأتمم مكارم الأخلاق» [رواه أحمد والحاكم]

"Muhakkak ki Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim." (Ahmet ve Hakim rivayet etmiştir).

4) - Peygamberlerin Görevleri

Peygamberlerin çok önemli görevleri vardır. O görevlerin bazıları şunlardır:

a- İnsanları Allah'ın şeriatına, kanunlarına, hükümlerine, yalnızca Allah'a ibadet etmeye çağırmak, Allah'ın dışında ibadet edilenlerden onları kurtarmaktır.

Yüce Allah Şöyle buyurmuştur:

﴿ٱلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَـٰلَـٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾﴾ [سورة الأحزاب، الآية:٣٩].

"İşte O peygamberler Allah'ın dinini (insanlara) tebliğ ederler. Ve ondan hakkı ile gerektiği gibi korkarlar. (Allah'tan) başka hiç kimseden de korkmazlar Allah hesap görücü olarak yeter." (Ahzab Suresi 39. ayet).

b- Dinin açıklanması, anlaşılır hale getirilmesidir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِۗ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلذِّكۡرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾﴾ [سورة النحل، الآية:٤٤].

“Sana Biz Kur’an’ı insanlara kendilerine indirileni açıklaman için indirdik Umulur ki düşünürler” (Nahl Suresi 44. ayet).

c- Ümmeti kötülüklerden sakındırıp, hayra iyiliğe davet etmektir. Onları yaptıkları iyi amellerin karşılığı olarak sevap, kötü amellerinin karşılığı olarakta azapla müjdelemektir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ...﴾ [سورة النساء، الآية:١٦٥].

“Müjdeleyen ve uyaran (sakındıran, korkutan) peygamberler.” (Nisa Suresi 165. ayet)

d- İnsanlara söz ve fiileri ile güzel örnek olmaktır.

f- Allah’ın Şeriatının, kanunlarının yeryüzünde hayat bulması, işler hale gelmesi, yürürlükte kullanılmasıdır.

h- Peygamberlerin kıyamet günü ümmetlerine, üzerlerine yüklenen vazifeyi tebliğ ettiklerine şehadet etmeleridir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿فَكَيۡفَ إِذَا جِئۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةِۭ بِشَهِيدٖ وَجِئۡنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدٗا ﴿٤١﴾﴾ [سورة النساء، الآية:٤١].

‘Her ümmetten bir şahit (peygamber) getirdiğimiz ve Seni de (peygamber efendimizi) bunlara (müşriklere) şahit olarak gösterdiğimiz, getirdiğimiz zaman (o kafirler ne yapacaklardır).” (Nisa Suresi 41. ayet)

5)-İslam Dini Bütün Peygamberlerin Ortak Dinidir

İslam bütün elçilerin, peygamberlerin ortak dinidir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ﴾ [سورة آل عمران، الآية:١٩].

"Muhakkak ki Allah'ın katında din İslamdır" (Al-i İmran Suresi 19. ayet). Kanunları şeriatleri farklı olsada hepside sadece Allah'a ibadet etmeye, O'nun dışında ibadet olunan her şeyi terketmeye davet etmişlerdir. Onların hepsi de Allah'ı birlemek olan asılda, davetleri aynı doğrultuda olmuştur. Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

«الأنبياء إخوة لعلات» [رواه البخاري]

"Peygamberler babaları bir anaları ayrı kardeşlerdirler. (dinleri bir, şeriatleri farklı)." (Buhari rivayet etmiştir).

6)-Peygamberler İnsandırlar, Ğaybı Bilmezler

Ğaybı bilmek Allah'ın uluhiyyeti ile alakalı hususlardandır, peygamberlerin sıfatlarından değildir. Çünkü onlarda diğer insanlar gibi normal insanlardırlar. Yemek yerler, içerler, evlenirler, uyurlar, hasta olurlar ve yorulurlar. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ إِلَّآ إِنَّهُمۡ لَيَأۡكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشُونَ فِي ٱلۡأَسۡوَاقِۗ...﴾ [سورة الفرقان، الآية:٢٠].

“Senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki yemek yememiş ve sokaklarda, çarşılarda gezmemiş, yürümemiş olsun.” (Furkan Suresi 20. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلٗا مِّن قَبۡلِكَ وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ أَزۡوَٰجٗا وَذُرِّيَّةٗۚ ﴾ [سورة الرعد، الآية:٣٨].

“Muhakkak Senden önce (önceki kavimlere) peygamberler gönderdik ve onlara zevceler (eşler) ve zürriyet (evlatlar) verdik.” (Rad Suresi 38. ayet).

Onlarda da aynı diğer insanlarda olduğu gibi hüzünlenmek, üzülmek, mutluluk duymak, yorgun ve zinde olmak gibi hasletler, sıfatlar vardır. Ğaybı, gözle görülmeyen şeyleri bilemezler. Ğaybı bilmeleri ancak Allah’ın onlara bildirdiği kadardır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ فَلَا يُظۡهِرُ عَلَىٰ غَيۡبِهِۦٓ أَحَدًا ٢٦ إِلَّا مَنِ ٱرۡتَضَىٰ مِن رَّسُولٖ فَإِنَّهُۥ يَسۡلُكُ مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦ رَصَدٗا ٢٧ ﴾ [سورة الجن، الآيتان ٢٦ ، ٢٧].

“(Allah) ğaybı bilendir. O’nun ğaybe ait kıldığı hususları (kendisinden başka) hiç kimse bilmez. Ancak kendilerinden razı olduğu bazı peygamberler bu hükümden müstesnadır (Yalnız Allah’ın izin verdiği kadarını bilebilirler) Peygamberi (cinlerden) önlerinden ve arkalarından koruyacak, onları gözetecek (melekleri Allah) koyar.” (Cin Suresi 26. -27. ayet).

7)- Peygamberlerin İsmeti (Masumluğu)

Allah kulları arasından cisim, beden, akıl ve ahlak olarak en kamil olanını, en efdalini, risaletini tebliğ için seçmiş, Onu da Peygamber yapmış. O peygamberi büyük günahlardan korumuş bütün ayıplardan beri kılmıştır. Ki O peygamber Allah'ın kendisine vahyettiği dini ümmetine, gönderildiği kavme bildirsin, tebliğ etsinler. Onlar bütün ümmetin ittifakı ile Allah'tan kullarına tebliğ ettikleri dini hususlarda masumdurlar.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغۡ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ وَإِن لَّمۡ تَفۡعَلۡ فَمَا بَلَّغۡتَ رِسَالَتَهُۥۚ وَٱللَّهُ يَعۡصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِۗ﴾ [سورة المائدة، الآية:٦٧]

"Ey peygamber! Rabbinden sana indirileni (insanlara) tebliğ et. Eğer Sen bu emredileni yerine eksiksiz getirmezsen (peygamberlik görevin olan) dini tebliğ vazifeni yerine getirmemiş olursun. Allah Seni insanlardan korur (kötülüklerinden korur)." (Maide Suresi 67. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ٱلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخۡشَوۡنَهُۥ وَلَا يَخۡشَوۡنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَۗ...﴾ [سورة الأحزاب، الآية:٣٩].

"İşte o peygamberler Allah'ın dinini (insanlara) tebliğ ederler. Ve ondan hakkı ile gerektiği gibi korkarlar. (Allah'tan) başka hiç kimseden de korkmazlar." (Ahzab Suresi 39. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُواْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًۢا ﴿٢٨﴾ ﴾ [سورة الجن، الآية:٢٨].

“Ki bu şekilde (Allah) peygamberlerinin, kendilerine Rableri tarafından gönderilen risaletleri, dinleri hakkıyla, gerektiği gibi tebliğ ettiklerini bilsin. (Allah) Onların yanında olan her şeyi ilmi ile kuşatmış (haberdar olmuş) , her şeyi tek tek, birbir saymıştır.” (Cin Suresi 28. ayet).

Eğer o peygamberler dini tebliğle alakalı olmayan küçük bazı hatalar işlerlerse, Yüce Allah bu hatalarını onlara açıklar. Böylece süratle o yapmış oldukları hatalardan tevbe ederler. Bu şekilde hem hataları af olunur, hem de eskiye göre dereceleri daha da artmış olur. Çünkü Allah onları güzel ahlaklarla, iyi huylarla donatmış, kadir ve kıymetlerine zarar verecek, derecelerini düşürecek her türlü eksiklikten onları beri tutmuştur.

8)- Peygamberlerin Sayıları Ve En Faziletlileri

Yeni bir dinle gönderilmiş peygamberlerin üç yüz on küsür kişi olduğu sabittir. Bu konuda peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) peygamberlerin adedi hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur:

“Onlar üçyüz onbeş (kişidirler); çok kalabalık bir topluluktурlar.” (Müslim rivayet etmiştir).

Kendilerine yeni bir din verilmemiş peygamber bu belirtilen rakamdan çok daha fazladırlar. Bu peygamberlerin bazıları hakkında Allah Kur’an’da bazı kıssalarını zikretmiştir. Kur’an’da toplam olarak yirmibeş tanesinin ismi bulunmaktadır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ...﴾ [سورة النساء، الآية:١٦٤].

"Kıssalarını sana anlattığımız ve anlatmadığımız (kendilerine yeni bir din verilmiş) peygambere de (vahyettik)." (Nisa Suresi 164. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۚ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾ وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ ۖ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ﴾ [سورة الأنعام، الآيات:٨٣-٨٧].

"Şu İbrahim'e (kavminin getirdiği hüccetlere, (delillere karşı) verdiğimiz açık ve kesin bir delildir. Biz dilediğimizin derecesini artırırız. Muhakkak ki Rabbin çokca hikmet sahibi, hükmedici ve her şeyi bilendir. Biz ona (İbrahim'e), İshak ve Yakub'u (evlat olarak) verdik ve onlara hidayet ettik. Aynı şekilde ilk önce Nuh'a ve (sonra) zürriyetinden Davud'a, Süleyman'a, Eyyub'a, Yusuf'a,

Musa’ya ve Harun’a hidayet ettik ve öylece ihsan sahiblerini, muhsinleri mükafatlandırırız. Ve Zekeriyya, Yahya, Yunus’a ve Lut’a hidayet ettik. Onları alemlere üstün kıldık. Onların babalarından, zurriyetleriden ve kardeşlerinden olan (bazı kimseleri) seçip yücelttik ve onları dosdoğru yola yönelttik.” (Enam Suresi 83-87. ayetler).

Yüce Allah bazı peygamberleri diğerlerinden üstün tutmuştur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿...وَلَقَدۡ فَضَّلۡنَا بَعۡضَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ عَلَىٰ بَعۡضٖۖ...﴾ [سورة الإسراء، الآية:٥٥].

“Biz bazı peygamberleri diğerlerinden üstün kıldık.” (İsra Suresi 55. ayet).

Böylece Allah yeni bir şeriatle gönderdiği bazı peygamberleri diğer şeriat verdiği peygamberden üstün tutmuştur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿تِلۡكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلۡنَا بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۘ...﴾ [سورة البقرة، الآية:٢٥٣].

“İşte bu peygamberlerki bazılarını bazılarının üzerine fazileti kıldık.” (Bakara Suresi 253. ayet)

Peygamberlerin en efdalleri Ululazm’dır. (bu Nuh, İbrahim, Musa, İsa ve Peygamber efendimize verilen genel bir addır). Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿فَٱصۡبِرۡ كَمَا صَبَرَ أُوْلُواْ ٱلۡعَزۡمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ...﴾ [سورة الأحقاف، الآية:٣٥].

“(Ey Muhammed!) Peygamberlerden Ululazm’in sabrettiği gibi Sen de sabret.” (Ahkaf Suresi 35. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِيثَٰقَهُمۡ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٖ وَإِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَۖ وَأَخَذۡنَا مِنۡهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظٗا ٧ ﴾

[سورة الأحزاب، الآية:٧].

"(Hatırla Ey Muhammed!) Senden, Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan ve Meryem oğlu İsa'dan ve diğer bütün peygamberlerden (görevlerinizi yerine getirmek ve dini tebliğ etmek üzere) ağır bir söz almıştık." (Ahzab Suresi 7. ayet)

Peygamber efendimiz Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) bütün peygamberlerden daha efdal ve üstündür. O son Peygamber, muttakilerin imamı, Adem oğullarının efendisi, bütün peygamberler kıyamet günü toplandığında onların önderi, ayrılıp gittiklerinde ise onların namına konuşandır. İlk önce gelenler ve sonra gelecek olanların ğıbta ettiği Makamulmahmud'un, kıyamet günü insanların gelip su içecekleri havuzun, vesile ve fadilenin sahibidir. Bütün insanlığa kıyamet günü şefeat edecektir. Allah O'nu üstün bir şeriatla ve hükümlerle göndermiş ümmetini de insanlık içinden çıkan en hayırlı ümmet kılmıştır. Allah o ümmet ve peygamberleri için bütün güzellikleri toplamış, böylece önceki ümmetlerden farklı kılmıştır. Yaratılma hasebi ile en son yaratılmış olsalar bile ilk önce mezarlarından çıkıp haşrolunacaklardır.

Peygamber efendimiz (aleyhissalatu vesselam) şöyle buyurmuştur:

((فضلت على الأنبياء بست)) [رواه مسلم]

"Ben bütün peygamberlerden altı şey ile daha üstün kılındım." (Müslim rivayet etmiştir) Gene şöyle buyurmuştur:

«أنا سيد ولد آدم يوم القيامة وبيدي لواء الحمد ولا فخر. وما من نبي يومئـــذ آدم فمن سواه إلا تحت لوائي يوم القيامة» [رواه أحمد والترمذي].

"Ben kıyamet günü Adem oğullarının efendisiyim. Bu konuda herhangi bir böbürlenme söz konusu değildir. Elimde Hamd sancağını taşıyacağım ve bu sancak altında Adem'de dahil olmak üzere bütün peygamberler kıyamet günü toplanacaklardır." (Ahmed ve Tirmizi rivayet etmiştir)

Peygamber efendimizden (aleyhissalatuvesselam) sonra faziletçe Ululazm arasında en üstün olanı Allah'ın dostu İbrahim'dir. Allah'ın iki dostu olan İbrahim ve Peygamber efendimiz (aleyhimasselam) Ululazm'ın iki en üstün peygamberleridirler. Sonra geriye kalan üç peygamber gelir.

9)- Peygamberlerin Mucizeleri

Allah peygamberlerini mucizelerle insanlığa doğruluklarını ispatlamak üzere desteklemiştir. Kur'an'ın indirilmesi, ayın ikiye yarılması, asanın yılana dönüşmesi, çamurdan yapılan kuşun can bulması, bu mucizelere birer örnektir. Normal şartlar altında olması imkansız olarak gerçekleşen mucizeler, mucize verilen peygamberlerin doğruluğuna, kerametler ise doğruluğu ispatlanmış peygamberliğin hakikaten tasdikine delalet eder.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ...﴾ [سورة الحديد، الآية:٢٥].

"Muhakkak ki Biz peygamberlerimizi apaçık delillerle gönderdik." (Hadid Suresi 25. ayet).

Peygamber efendimiz (aleyhissalatuvesselam) şöyle buyurmuştur:

« ما من نبي من الأنبياء إلا وقد أوتي من الآيات ما آمن على مثله البشر وإنما كان الذي أوتيته وحيا أوحاه إلي فأرجو أن أكون أكثرهم تابعا يوم القيامة »
[متفق عليه]

"Hiçbir peygamber yoktur ki ona bazı mucizeler verilmiş olmasın. Benim mucizem ise vahiydir (Kur'an'dır) umuyorum ki Kıyamet günü en çok tabisi olan Ben olurum." (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir).

10)-Peygamber Efendimizin Peygamberliğine İman

Peygamber efendimizin (aleyhissalatuvesselam) peygamberliğine inanmak iman esaslarının en büyüklerindendir. Kim buna inanmazsa imanı geçerli olmaz.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَن لَّمْ يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ ﴾ [سورة الفتح، الآية:١٣]

"Kim Allah'a ve peygamberine (Muhammed'e) inanmazsa, muhakkak ki biz kafirler için ateşi çokça alevli bir Cehennem hazırladık." (Fetih Suresi 13. ayet).

Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

« أمرت أن أقاتل الناس حتى يشهدوا أن لا إله إلا الله وإني رسول الله » [رواه مسلم].

"Ben insanlarla Allah'tan başka hakkı ile gerektiği gibi ibadet edilecek bir ilah yoktur ve Ben (yani peygamber efendimiz) Allah'ın (kullarına gönderdiği)

elçisidir deyinceye kadar savaşmakla emrolundum." (Müslim rivayet etmiştir).

Peygamber efendimize şu hususlarda iman edilmedikçe gerçekten iman edinilmiş olmaz:

Birincisi: Peygamber efendimizin (aleyhissalatu vesselam) tam olarak tanınması gerekir. O'nun kim olduğu ve siyreti iyice bilinmelidir. O Haşim oğlu Abdulmuttalib oğlu Abdullah ve onun oğlu Muhammed'dir. Haşim Kureyş kabilesinden, Kureyş kabilesi ise araplardandır. Ve bu kabile İbrahim'in oğlu İsmail'in (aleyhimasselam) soyundandır. Peygamber efendimiz atmış üç yıl yaşamıştır. O'nun kırk yılı peygamberlik gelmeden önce yirmiüç yılı ise peygamberlik geldikten sonradır.

İkincisi: Peygamberin her haber verdiği doğrulanmalı, her nehyettiği şeyden kaçınmalı, her emrettiği ise yerine getirilmelidir. Allah'a O'nun gösterdiğinden başka bir şeyle ibadet edilmemelidir.

Üçüncüsü: O'nun insanlar ve cinlere peygamber olarak gönderildiğine kimsenin ona ittibadan başka bir yolu olmadığına inanmaktır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ...﴾ [سـورة الأعراف، الآية:١٥٨].

"(Ey Muhammed!) De ki: Ey insanlar! Ben Allah'ın hepinize gönderdiği peygamberiyim." (Araf Suresi 158. ayet).

Dördüncüsü: Getirmiş olduğu dine inanmaktır. O en son peygamber ve peygamberlerin en üstün olanıdır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿...وَلَـٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ...﴾ [سورة الأحزاب، الآية:٤٠].

"Fakat (O) Allah'ın rasulü ve peygamberlerin sonuncusudur." (Ahzab Suresi 40. ayet)

Peygamber efendimiz Rahman olan Allah'ın insanlar içinden seçtiği dostudur. Bütün Adem oğlunun efendisidir. En büyük şefaatin, Kıyamet günü insanların su içecekleri havuzun sahibidir. O'nun ümmeti en hayırlı ümmettir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ...﴾ [سورة آل عمران، الآية:١١٠].

"Siz insanların (İyiliği) için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz." (Al-i İmran Suresi 110. ayet)

Cennet ehlinin çoğunluğu peygamber efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetinden olacaktır. Ve O'nun getirdiği din, önceki dinleri iptal etmiş, hükümlerini kaldırmıştır.

Beşincisi: Allah Onu en büyük mucize ile kuvvetlendirmiş, destek vermiştir. O mucizesi, bozulma ve değiştirilmeden korunmuş, Allah'ın kelamı Kur'an'dır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿قُل لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾﴾

[سورة الإسراء، الآية:٨٨].

"(Ey Muhammed!) De ki: İnsanlar ve cinler bu Kur'an'ın bir benzerini getirmek üzere bir araya gelseler, (bu konuda) birbirlerine yardım da etseler genede O'nun bir benzerini getiremezler." (İsra Suresi 88. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾﴾ [سورة الحجر، الآية:٩].

“Muhakkak ki Kur’an’ı Biz indirdik, onu koruyacak, muhafaza edecek olan biziz.” (Hicr Suresi 9. ayet).

Altıncısı: Peygamber efendimizin dini tebliğ ettiğine, Allah’ın O’na emanet olarak verdiği dini, sahibi olan insanlığa ulaştırdığına, ümmete nasihatte bulunduğuna, nerde bir hayır varsa, ümmetini ona doğru yönlendirdiğine ve nerede bir şer varsa, o şerden de ümmetini sakındırdığına inanmaktır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ ﴾ [سورة التوبة، الآية:١٢٨].

“(Ey Müminler!) Size kendi içinizden, sıkıntıya düşmeniz kendisine ağır gelen, size düşkün, müminlere karşı çokça müşfik ve merhametli bir peygamber gelmiştir” (Tevbe Suresi 128. ayet).

Peygamber efendimiz (aleyhisselam) şöyle buyurmuştur:

((ما من نبي بعثه الله في أمة قبلي إلا كان حقا عليه أن يدل أمته على خير ما يعلمه ويحذر أمته من شر ما يعلمه لهم)) [رواه مسلم]

“Benden önce herhangi bir ümmete gönderilen hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini onlar için hayır bildiği her şeye yöneltmesin, ona delalet etmesin ve onlar için şer bildiği şeylerden de sakındırmasın” (Müslim rivayet etmiştir).

Yedincisi: Kul O’nun sevgisini kendi nefsinden ve diğer bütün mahlukattan daha üstün tutmalıdır. O’na saygı ve hürmet göstermek, kadrini yüceltmek, emirlerini yerine getirmek gerekir. Bu Allah’ın kitabında zikrettiği peygamberin insanlar üzerindeki hakkıdır. Peygamberi

sevmek Allah'ı sevmektir. O'na itaat etmek Allah'a itaat etmektir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾ ﴾ [سورة آل عمران، الآية:٣١].

"Deki: Eğer Siz Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki Allah'ta Sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çokça mağfiret ve rahmet edendir" (Al-i İmran Suresi 31. ayet). Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((لا يؤمن أحدكم حتى أكون أحب إليه من ولده ووالده والناس أجمعين)) [متفق عليه]

"Ben içinizden birine, çocuğundan, babasından, ve bütün insanlardan daha sevimli olmadıkça, gerçekten iman etmiş olamaz" (Buhari ve Müslim rivayet etmişlerdir)

Sekizincisi: O'na çokça salatu selam getirmek gereklidir. Gerçekten cimri olan kişi, O'nun ismi anıldığında salatu selam getiremeyendir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ ۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ صَلُّوا۟ عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ ﴾ [سورة الأحزاب، الآية:٥٦].

"Allah ve Melekleri peygamberi överler ve O'nun için dua ederler. (salatu selam getirirler) Ey iman edenler! Sizde O'nun için dua edin (salatu selam getirin)." (Ahzab Suresi 56. ayet).

Ve peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((من صلى علي واحدة صلى الله عليه بها عشرا)) [رواه مسلم]

"Kim bana bir kere salavat getirirse Allah'ta ona on defa salavat getirir (adını rahmetle anar ve övgü ile bahseder)." (Müslim rivayet etmiştir)

Kulun bazı yerlerde salavat getirmesi daha gerekli olur. Namazda teşehhüde oturduğunda, kunut duasında, cenaze namazında, Cuma hutbesinde, ezandan sonra, mescide giriş ve çıkış esnasında ve adı zikredildiğinde salatu selam getirmek gerekir.

Dokuzuncusu: Peygamber efendimiz ve diğer peygamberler, Allah'ın katında diridirler. Fakat onların hayatı, bizim şu hayatımıza benzemez, Onların bu hayatları, ölü olma sıfatını üzerlerinden kaldırıcı değildir. Biz Onların hayatlarının keyfiyetini bilemeyiz.

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((إن الله حرم على الأرض أن تأكل أجساد الأنبياء)) [رواه أبو دود والنسائي]

"Allah yeryüzüne, (toprağa) peygamberlerin cesetlerini yemeyi yasak etmiştir." (Ebu Davud ve Nesai rivayet etmişlerdir.)

Ve şöyle buyurmuştur:

((ما من مسلم يسلم علي إلا رد الله علي روحي كي أرد عليه السلام)) [رواه أبو داود]

"Hangi müslüman bana selam gönderirse, muhakkak ki Allah O'nun selamına karşılık vermem için ruhumu bana geri verir." (Ebu Davud rivayet etmiştir).

Onuncusu: Peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) saygıdan dolayı yanında ses yükseltilmediği gibi, O'na kabrinde selam verirken de ses yükseltilmez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَرۡفَعُوٓاْ أَصۡوَٰتَكُمۡ فَوۡقَ صَوۡتِ ٱلنَّبِيِّ وَلَا تَجۡهَرُواْ لَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ كَجَهۡرِ بَعۡضِكُمۡ لِبَعۡضٍ أَن تَحۡبَطَ أَعۡمَٰلُكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تَشۡعُرُونَ ﴿٢﴾ ﴾ [سورة الحجرات، الآية:٢].

"Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamberin sesi üzerine yükseltmeyin. Farkına varmadan amellerinizin boşa gitmemesi için, birbirinize karşı bağırarak konuştuğunuz gibi Peygambere karşı da bağırarak konuşmayın." (Hucurat Suresi 2. ayet).

Onbirincisi: O'nun dostlarını, aile efradını ve hanımlarını sevmemiz bir kusur göstermeyip haklarını korumamız, Onlara küfür etmekten, sövmekten, haklarında küçük düşürücü konuşmaktan ve taan etmekten kaçınmalı uzak durmalıyız. Çünkü Allah onlardan razı olmuş, Onları peygamberine dost ve arkadaş kılmış ve ümmetinede Onları dost edinmeyi vacip kılmıştır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلۡأَوَّلُونَ مِنَ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحۡسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُ ...﴾ [سورة التوبة، الآية:١٠٠].

"Muhacirler'den ve Ensar'dan (islam yolunda) yarışanların öncüleri ile Onlara güzellikle tabi olanlardan Allah hoşnut olmuştur. Onlarda Allah'tan hoşnut olmuşturlar." (Tevbe Suresi 100. ayet).

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((لا تسبوا أصحابي فوالذي نفسي بيده لو أنفق أحدكم مثل أحد ذهبا ما بلغ مد أحدهم ولا نصيفه)). [رواه البخاري]

"Benim arkadaşlarıma, dostlarıma sövmeyin. Nefsim elinde olan (Allah'a) yemin ederim ki içinizden biriniz Uhud Dağı kadar altın infak etse bile bu infakınız Onların bir avuç ya da yarısı kadar infakına ulaşmaz (ecir yönü ile eşdeğerde olmaz)." (Buhari rivayet etmiştir).

Allah sahabelerin ölümünden sonra gelen müslümanları, onlar hakkında dua ve istiğfar etmeye teşvik etmiş, onlar hakkında kalplerinde haset oluşmaması için Allah'a niyazda bulunmalarını istemiştir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعۡدِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا وَلِإِخۡوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَا تَجۡعَلۡ فِي قُلُوبِنَا غِلّٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٞ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾ ﴾ [سورة الحشر، الآية: ١٠].

"Olardan sonra gelenlerde derler ki Rabbimiz, Bizi ve Bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla, iman edenlere karşı kalplerimizde bir hasetlik yaratma. Rabbimiz şübhe yoktur ki Sen çok merhametlisin, çok şefkatlisin." (Haşır Suresi 10. ayet): .

Onikincisi: Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) hakkında aşırıya gitmemektir. Çünkü bu O'na yapılacak en büyük eziyettir. O, ümmetini kendisini övmede methetmede aşırıya gitmemeleri, Allah'ın O'na bahşettiği şeylerin dışında, Allah'a ait sıfatların O'na verilmemesi için uyarmıştır.

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur.

« إنما أنا عبد فقولوا عبد الله ورسوله، لا أحب أن ترفعوني فوق منـــزلتي »

"Muhakkak ki Ben sadece bir kulum. Bana Allah'ın kulu ve elçisi deyin ve Beni hakkım olan yerden daha yükseklere çıkarmayın." Ve şöyle buyurmuştur:

وقال : « لا تطروني كما أطرت النصارى ابن مريم » [رواه البخاري]

"Beni Hıristiyanların İbni Meryem'i (İsa'yı) övmekle aşırıya gittikleri gibi, methetmekte aşırıya gitmeyin." (Buhari rivayet etmiştir).

Peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) dua edip Ondan hacetlerini talep etmek, yardım istemek, O'nun için adak adamak, kurban kesmek, kabrinin çevresinde tavaf etmek caiz değildir. Bunların hepsi şirktir. Allah bu ibadetlerin kendisinden başkası için yapılmasını nehyetmiştir. Öylede Peygambere saygısızlıkta bulunmak, derecesini hafife almak, hakkında kötü konuşmak, dalga geçmek küfürdür, dinden çıkmaktır, Allah'ı inkar etmektir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿... قُلْ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا۟ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ ...﴾ [سورة التوبة، الآية: ٦٦ ، ٦٧].

"(Ey Muhammed!) De ki: Siz Allah ile, ayetleri ile ve peygamberi ile mi dalga geçiyordunuz. Kendiniz için bir özür aramayın. Artık iman ettikten sonra küfre girdiniz." (Tevbe Suresi 66 ve 67. ayetler)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'e duyulacak gerçek sevgi; O'na gerçek manada tabi olmak,

O’nu tam bir şekilde örnek almak ile belli olur. Bu sevgi kişiyi O’nun getirdiğine aykırı şeyleri terk etmeye sevkeder.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴾ [سورة آل عمران، الآية:٣١]

“De ki: Eğer siz Allah’ı seviyorsanız. Bana tabi olun ki Allah’ta sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çokça mağfiret eden ve rahmet edendir. (Al-i İmran Suresi: 31. ayet)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)’i yüceltmede aşırıya gidilmez ya da Onda kusurlar aranarak derecesi düşürülmeye çalışılmaz, O’na ilahlık özelliklerinden herhangi birisi verilmez, saygıda kusur edilmez. Bunların hiçbiri caiz değildir. Onu sevmek ancak O’nun getirdiğine tam manası ile tabi olup, yaşamakla ve gittiği yoldan gitmek, O’nun şahsiyetini örnek almakla olur.

Onüçüncüsü: Peygambere iman ancak onu doğrulayıp, getirdiği ile amel etmek ile gerçekleşir. O’na itaat eden Allah’a itaat etmiş, O’na isyan edende Allah’a isyan etmiş olur. Onu doğrulayıp ancak O’na ittiba etmekle hakiki iman gerçekleşmiş olur.

İMANIN BEŞİNCİ ŞARTI
AHİRET GÜNÜ'NE İMAN

1)-Ahiret Günü'ne İman

Bu dünya yaşantısının bitip yeni bir hayatın başlayacağına, bu hayata geçişin ölümle ve kabir hayatı ile olduğuna, kıyametin kopması ve tekrar dirilme ile devam ettiğine, herkesin cezasını görmek için hesaptan sonra Cennet ya da Cehenneme gideceğine inanmaktır.

Ahiret Günü'ne inanmak imanın şartlarından biridir. Kulun imanı Ahiret Günü'ne inanmadıkça tam ve gerçek olmaz. Kim Ahiret Günü'nün varlığını inkar edecek olursa kafir olur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَلَـٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ...﴾ [سورة البقرة، الآية:١٧٧].

"Ve lakin gerçek iyilik Allah'a, Ahiret Günü'ne.... iman edenin iyiliğidir." (Bakara Suresi: 177. Ayet)

Cibril hadisinde de Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

(أخبرني عن الإيمان ؟ قال أن تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وتؤمن بالقدر خيره وشره) (رواه مسلم)

"(Cibril): Bana İmandan haber ver? Dedi. (Peygamber efendimizde sallallahu aleyhi ve sellem) cevap olarak) Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, Ahiret Günü'ne, iyi ve kötü yönleriyle kadere inanmaktır, dedi." (Müslim rivayet etmiştir)

Ahiret Günü’ne imandan olan, o günün başlangıcını gösteren, yaklaştığına delalet eden kıyamet alametlerine inanmak gerekir.

Kıyamet Alametleri:

Alimler kıyamet alametlerini iki kısma ayırmışlardır. Bunlar:

a)-**Küçük Alametler**: Kıyamet gününün yaklaştığını gösteren bir çoğu meydana gelmiş alametlerdir. Bunlardan bazıları şunlardır: Peygamber efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) gelişi, insanlar arasından emanet mefhumunun kalmayışı, camilerin süslenmesi, çobanların yüksek binalar dikmede birbirleri ile yarışmaları, Yahudiler ile savaşılması, zamanın daralması, işin azalması, fitnenin çoğalması, ölüm olaylarının artması, zinanın ve fısk işlerinin çoğalması bu alametlerdendir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱقۡتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلۡقَمَرُ ١﴾ [سورة القمر، الآية: ١].

“Kıyamet saati yaklaşmış ve ay ikiye ayrılmıştır.” (Kamer Suresi: 1. Ayet).

b)-Büyük Alametler: Kıyametin kopacağı sırada vuku bulacak on adet alamettir. Bunlardan hiçbiri şu ana kadar meydana gelmemiştir. Bu alametlerin bazıları şunlardır: Mehdi’nin çıkması, deccalin çıkması, İsa (aleyhisselam)’ın semadan yeryüzüne adil bir hükümdar olarak inmesi, bu inişinde haçı kırıp Deccali ve domuzu öldürmesi, cizyeyi kaldırması, Ye’cüc ve Me’cüc çıktığında onların helaki için dua etmesi, doğuda, batıda ve Arap yarımadasında yer ve toprak çökmelerinin olması, gökyüzünden kalın bir duman tabakasının inip yeryüzünü kaplaması, Kur’an’ın yeryüzünden kaldırılması, güneşin batıdan doğması, dört ayaklı konuşan bir hayvanın peydah olması, Aden’de (Yemen yakınında bir şehir) bir ateşin

çıkıp insanları Şam'a doğru sürmesi kıyamet alametlerindendir.

Müslim'in Huzeyfe bin Useyd el-Ğıfari'den rivayet ettiği bir hadiste şöyle buyrulmaktadır:

((اطلع النبي صلى الله عليه وسلم علينا ونحن نتذاكر فقال: ما تذكرون؟ قالوا: "نذكر الساعة" قال: "إنها لن تقوم حتى ترون قبلها عشر آيات فذكر الدخان والدجال والدابة وطلوع الشمس من مغربها ونزول عيسى بن مريم صلى الله عليه وسلم ويأجوج ومأجوج ثلاثة خسوف خسف بالمشرق وخسف بالمغرب وخسف بجزيرة العرب وآخر ذلك نار تخرج من اليمن تطرد الناس إلى محشرهم"))

"Peygamber efendimiz, Biz kendi aramızda bir mesele hakkında konuşurken çıka geldi. Bize neyi konuşuyordunuz diye sordu. Dedik ki: Kıyamet saati hakkında konuşuyoruz. O'da şöyle buyurdu: "Kıyamet şu on alameti görmediğiniz müddetçe kopmaz. (Bu alametler ise) Duman, Deccal, Dabbe (dört ayaklı konuşan bir hayvan), güneşin batıdan doğması, İsa (Aleyhisselam)'ın inmesi, Ye'cuc ve Me'cuc'un çıkması, doğuda, batıda ve Arap yarımadasında olmak üzere üç yerde yeryüzünün çökmesi ve sonuncu olarak da Yemen'de bir ateşin çıkıp İnsanları mahşer yerine doğru kovması, sürüklemesidir." demiştir. (Müslim rivayet etmiştir.)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((ثم يخرج في آخر أمتي المهدي يسقيه الله الغيث وتخرج الأرض نباتها ويعطى المال صحاحا وتكثر الماشية وتعظم الأمة يعيش سبعا أو ثمانيا يعني حججا)) (رواه الحاكم في المستدرك ج:٤ ص: ٦٠١)

"Mehdi ümmetimin son zamanında ortaya çıkacaktır. (O'nun zamanında) Allah çokça yağmur yağdıracak, yeryüzü bolca yeşillik ve nebat verecek ve O (Allah) malın

sağlam ve güzel olanını (kullarına) verecektir. (Mehdi'nin zamanında) Davar, inek ve deve sürüleri çoğalır, ümmet büyür ve güçlenir. Bu şekilde yedi veya sekiz sene geçer." (Hakim Müstedrek'inde zikretmiştir.)

Bu alametler arka arkaya meydana gelecektir. Biri meydana geldiğinde öbürü onu takip edecektir. Bu alametlerin hepsi vuku bulduğunda kıyamet kopacaktır.

Saat'den kastedilen : İnsanların Allah'ın emri ile kabirlerinden çıkıp hesap verecekleri, iyi olanın nimete, kötü olanın ise azaba kavuşacağı bir zaman dilimidir, günüdür. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ ﴾ [سورة المعارج، الآية:٤٣].

"O gün kabirlerinden süratle çıkarlar, sanki dikili taşlara koşuyorlarmış gibidirler" (Mearic Suresi 43. ayet)

2)- Ahiret Günü'nün İsimleri

Bu günün Kur'an'da bir çok ismi zikredilmiştir. Bunlardan bazıları şunlardır: Kıyamet günü, Kari'a, Hesap günü, Din günü, Tamme, Vakı'a, Sahha, Ğaşiye ve buna benzer diğer isimler..

Kıyamet Günü: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿١﴾ ﴾ [سورة القيامة، الآية:١].

"Kıyamet Gününe yemin ederim ki" (Kıyamet Suresi: 1, ayet).

Kari'a: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱلْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ ﴾ [سورة القارعة، الآيتان:١، ٢].

"Kari'a nedir. O Kari'a." (Kari'a Suresi 1-2. ayetler)

Hesap Günü: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿...إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا نَسُواْ يَوۡمَ ٱلۡحِسَابِ ﴿٢٦﴾﴾ [سورة ص، الآية:٢٦].

"Allah'ın yolundan sapanlara ise hesap gününü unutmaları sebebiyle şiddetli bir azap vardır." (Sad Suresi 26. ayet)

Din günü: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿يَصۡلَوۡنَهَا يَوۡمَ ٱلدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمۡ عَنۡهَا بِغَآئِبِينَ ﴿١٦﴾﴾ [سورة الانفطار، الآيتان:١٤ ، ١٥].

"(Günah sahipleri, kötü işler yapanlar ise) muhakkak ki cehennemdedirler. Din Gününde oraya varıp gireceklerdir." (İnfitar Suresi 14-15. ayetler)

Tamme: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ ٱلۡكُبۡرَىٰ ﴿٣٤﴾﴾ [سورة النازعات، الآية:٣٤])

"O en büyük baskın olan kıyamet (Tamme) gelip çattığı zaman." (Naziat Suresi 34. ayet)

Vakı'a: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿إِذَا وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ﴿١﴾﴾ [سورة الواقعة، الآية:١].

"Kıyamet (Vakı'a) koptuğu zaman" (Vakı'a Suresi 1. ayet)

Hakka : Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ٱلۡحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ﴿٢﴾﴾ [سورة الحاقة، الآيتان:١، ٢].

"Gerçekleşecek olan gün (Hakka) nedir. O gerçekleşecek, hakikaten olacak gün" (Hakka Suresi 1-2. ayetler)

Sahha: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ﴾ [سورة عبس، الآية:٣٣].

"Büyük gürültü (Sahha) geldiği zaman" (Abese Suresi: 33. ayet)

Ğaşiye : Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلۡغَٰشِيَةِ ﴾ [سورة الغاشية، الآية:١].

"(Ey insanoğlu!) Ğaşiyenin haberi sana geldi mi." (Ğaşiye Suresi 1. ayet)

3)- Ahiret Günü'ne İman Şekli

Ahiret Günü'ne genel ve tafsilatlı olarak iman edilir.

Genel (Mücmel) İman: Allah'ın bütün insanları bir yerde toplayacağı, herkese yapmış olduğu amelinin karşılığının verileceği, cennetlik olanların cennete, cehennemlik olanlarında cehenneme girecekleri bir gün olduğuna inanmakla olur.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلۡ إِنَّ ٱلۡأَوَّلِينَ وَٱلۡأٓخِرِينَ ٤٩ لَمَجۡمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَٰتِ يَوۡمٖ مَّعۡلُومٖ ٥٠ ﴾ [سورة الواقعة، الآيتان:٤٩، ٥٠].

"(Ey Muhammed!) De ki: Önceki ve sonraki bütün insanlar belirli bir günün buluşma vaktinde bir araya toplanacaklardır." (Vakı'a Suresi: 49-50. ayetler)

Tafsilatlı İman: Ölümden sonra vuku bulacak her şeye inanmakla olur. Bu iman aşağıdaki şu hususları içine alır.

Birincisi: Kabir Fitnesi

Ölüye kabrinde rabbi, dini ve peygamberi hakkında soru sorulacaktır. Yüce Allah, iman edenleri sorulan sorulara doğru cevap vermeleri ile ayaklarını islam üzere yere sağlam basmalarını sağlar. Hadisi Şerifte geldiği üzere, Melekler ölüye sorularını yönelttiklerinde oda onlara cevap olarak :

((ربي الله ، ديني إسلام ، ونبي محمد صلى الله عليه وسلم)) (متفق عليه)

"Rabbim Allah'tır, dinim İslam, peygamberim ise Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'dir der." (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir.)

Hadiste geldiği gibi meleklerin sorularına, soruların soruluş şekline mümin kişinin cevabı ile, münafık kişinin cevabının nasıl olacağına inanmak gerekir.

İkincisi: Kabir Azabı ve Nimetleri

Kişinin kabir azabını ya da Cennet nimetlerini göreceğine inanması vaciptir. Kabir, ya Cehennem çukurlarından bir çukur ya da Cennet bahçelerinden bir bahçe olacaktır. Kabir Ahiret yolculuğunda durulacak olan ilk duraktır. Buradaki azaptan kurtulan için daha sonra göreceği her şey daha kolay gelir. Ve kim de bu azaptan kurtulamazsa ondan sonra gelecek olan daha şiddetli olacaktır. Kıyamet artık ölen herkes için kopmuş sayılır.

Kabir azabı ya da nimeti, ruh ve cesede aynı anda tesir edecektir. Ruha bazen tek başına muamele edildiği de olur. Kabirdeki azap zalimler için, nimetler ise sadık müminler içindir.

Ölü kabir aleminde ya azap ya da nimet görür. Bunda

onun toprağa gömülmüş olması ya da olmaması herhangi bir değiştirici faktör değildir. Yanmış, boğulmuş, vahşi hayvanlar tarafından yenilmiş olması değişik bir muamele görmesine neden teşkil etmez. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا ۖ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدْخِلُوٓا۟ ءَالَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ ٱلْعَذَابِ ﴾ [سورة غافر، الآية:٤٦].

"Onlar sabah akşam ateşe sunulmaktadırlar. Kıyametin koptuğu günde Firavun ailesini en şiddetli azaba sokun denilecektir." (Ğafir Suresi 46.ayet)

Peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((لولا أن لا تدافنوا لدعوت الله أن يسمعكم من عذاب القبر)) (رواه المسلم)

"Eğer ölülerinizi gömmekten kaçınmayacağınızdan emin olsam, Allah'a kabir azabını size duyurması için dua ederdim." (Müslim rivayet etmiştir.)

Üçüncüsü: Sur'a Üflenmesi

Sur İsrafil (aleyhisselam)'ın içine üflediği bir hayvan boynuzudur. Birinci üfleyişinde Allah'ın dilediği dışında bütün canlılar ölür. İkinci üflemesinde ise ilk yaratılandan kıyamete kadar yaratılmış olan bütün canlılar tekrardan diriltilirler.

Yüce Allah şöyle buyuruyor:

﴿ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ ﴾ [سورة الزمر، الآية:٦٨].

“Sur’a üflenince Allah’ın diledikleri dışında göklerde ve yerde olanlar baygın bir halde kendilerinden geçerler (ölürler). Sur’a tekrar üflenince işte o zaman dirilip kalkarlar. Ve bakınırlar.” (Zümer Suresi 68. ayet)

Peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem) şöyle buyuruyor:

((ثم ينفخ في الصور فلا يسمعه أحد إلا أصغى ليتا ورفع ليتا ثم لا يبقى أحد إلا صعق ثم يترل الله مطرا كأنه الطل فتنبت منه أجساد الناس ثم ينفخ فيه أخرى فإذا هم قيام ينظرون)) (رواه مسلم)

“Sonra Sur’a üflenir, O’nun sesini işiten herkes (ağaçların kuvvetli bir rüzgar karşısında eğilip doğruldukları gibi) eğilip doğrulurlar. Daha sonra bütün herkes ölür. Daha sonra Allah erkek menisine benzer bir yağmur yağdırır, bu yağmurla bütün insanlığın cesetleri (aynı bitkilerin topraktan çıkmaları gibi) topraktan çıkarlar. Daha sonra Sur’a yeniden üflenir. Bütün insanlar ayağa kalkıp bakışmaya başlarlar.” (Müslim rivayet etmiştir.)

Dördüncüsü: Ba’s (Yeniden Dirilme)

Allah’ın, Sur’a ikinci defa üflenmesinden sonra bütün herkesi tekrardan diriltmesidir. Allah sur’a ikinci defa üflenmesine izin verince, ruhlar cesetlerine dönerler, herkes kabirlerinden kalkar, ayaklarına bir şey giymeden, çıplak ve sünnetsiz olarak, yanlarında hiçbir şey olmaksızın mahşer yerine doğru hızlıca giderler. Güneş insanlara doğru yaklaşır, sıcaklığı ve ateşi artırılır. İnsanlardan çıkan ter kimilerinin topuklarına, kimilerinin dizlerine, kimilerinin bellerine, kimilerinin göğüslerine, kimilerinin omuzlarına, kimilerinin ise gırtlaklarına, ağızlarına kadar ulaşır. Bu terin

ulaştığı yer insanların dünyada iken yapmış oldukları amellere göre değişir.

Öldükten sonra tekrar dirilmek, Şer'i delillerle, akıl ve duyu organları ile sabittir.

Şer'i Deliller: Ölümden sonra tekrar dirilmenin gerçekten vuku bulacağına dair Kitap ve Sünnet'te bir çok delil zikredilmektedir. Bazıları şunlardır:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿... قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتُبْعَثُنَّ...﴾ [سورة التغابن، الآية:٧].

"(Ey Muhammed!) Deki: Evet Rabbime yemin ederim ki, şüphesiz siz tekrardan diriltileceksiniz." (Teğabun Suresi 7. ayet) ve şöyle buyurmuştur:

﴿كَمَا بَدَأْنَآ أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُۥ ...﴾ [سورة الأنبياء، الآية:١٠٤].

"Onu ilk yaratmaya başladığımız gibi (hesap için) yeniden yaratırız." (Enbiya Suresi 104. ayet)

Peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((ثم ينفخ في الصور فلا يسمعه أحد إلا أصغى ليتا ورفع ليتا ثم لا يبقى أحد إلا صعق ثم يترل الله مطرا كأنه الطل أو الظل –شك الراوي– فتنبت منه أجساد الناس ثم ينفخ فيه أخرى فإذا هم قيام ينظرون)) (رواه مسلم)

"Daha sonra Sur'a üflenir, O'nun sesini işiten herkes (ağaçların kuvvetli bir rüzgar karşısında eğilip doğruldukları gibi) eğilip, doğrulurlar. Daha sonra Allah erkek menisine benzer bir yağmur yağdırır. Bu yağmurla bütün insanlığın cesetleri (aynı bitkilerin topraktan çıkmaları gibi) topraktan çıkarlar. Daha sonra sur'a yeniden üflenir. Bütün insanlar ayağa kalkıp bakışmaya başlarlar." (Müslim rivayet etmiştir.)

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿...قَالَ مَن يُحۡيِ ٱلۡعِظَٰمَ وَهِيَ رَمِيمٞ ٧٨ قُلۡ يُحۡيِيهَا ٱلَّذِيٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٖۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلۡقٍ عَلِيمٌ ٧٩﴾ [سورة يس، الآيتان: ٧٨ ، ٧٩].

"Dedi ki: Çürümüş olduğu halde kim bu kemikleri yeniden diriltecek. (Ey Muhammed!) deki: Onları ilk defa yoktan var edip yaratan tekrardan diriltecektir." (Yasin Suresi 78-79. ayetler)

Hissi (duyu organları ile hissedilebilen) deliller:

Yüce Allah kullarına ölüleri dirilttiğine dair Bakara Suresinde beş ayrı örnek vermiştir. Bu örnekler: Musa aleyhisselamın kavminin ölmelerinden sonra tekrar Allah tarafından diriltilmeleri, İsrail oğullarından öldürülen bir kişinin diriltilmesi, ölümden korkarak yerleşim yerlerini terkedip kaçmaya çalışanların öldürülüp tekrar diriltilmeleri, bir kasabaya uğradığında Allah'ın kudretini görmesi için öldürülüp tekrardan diriltilen kişi, İbrahim aleyhisselamın kuşları, bunların hepsi yeniden dirilmeye birer örnektirler.

Akli deliller: İki şekilde getirilebilir.

a- Yüce Allah yeri, göğü ve onların içindeki her şeyi yaratandır. Onları hiçbir şey yokken yaratmaya gücü yetenin, tekrardan yaratmaya da gücü yeter.

b- Nasıl Yüce Allah ölü toprağa gökyüzünden yağmur indirdikten sonra onu diriltir, yeşillendirir ve ona canlılık verirse aynı şekilde bu ölü toprağa can veren, ölmüş ve çürümüş cesetlere de can verebilir.

Beşincisi: Haşr, Hesap Ve Ceza

Cesetlerin diriltileceğine, herkesin bir yerde toplanacağına, yaptıkları işler hakkında sorguya çekileceklerine, aralarında adaletle hükmedileceğine, herkesin yaptığı işlerin karşılığını tam olarak göreceğine inanmak gerekir. Çünkü Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿...وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾﴾ [سورة الكهف، الآية:٤٨].

“Biz onların hiçbirini geri bırakmadan, hepsini bir yerde toplarız.” (Kehf Suresi 47. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيَهْ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَهْ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٢١﴾﴾ [سورة الحاقة، الآيات:١٩-٢٠]

“Kitabı sağından verilen kimseler alın kitabımı okuyun, ben zaten hesabıma kavuşacağımı anlamıştım der. Artık o hoşnut edici bir yaşayış içindedir.” (Hakka Suresi 19-21. ayetler)

Haşr: İnsanların tamamının toplanacakları meydana sürülmeleridir.

***Ba’s ise*:** Ruhların tekrardan cesetlerine dönmesidir.

Hesap ve Ceza: Yüce Allah bütün kullarını iki eli arasında toplar, her kula dünyada yapmış olduğu işleri gösterir. Böylece müminler yapmış oldukları amelleri görerek Allah’ın onlara tanımış olduğu minnetin farkına varırlar. Çünkü Yüce Allah onların dünyada yapmış oldukları hataları gizlemiş, Ahiret'te de onların bu hatalarını affetmiştir. Her mümin iman derecesine göre haşrolunur. Melekler onlar ile karşılaştıklarında cennet ile müjdelerler.

Müminler bu korkutucu günün sıkıntılarından emindirler. Yüzleri parlak ve güleçtir.

Diğer yandan yalancı, inatçı, dine yüz çevirenler için ise çok zor, ince bir hesap vardır. İşlemiş oldukları küçük-büyük her günahtan hesaba çekileceklerdir. Zilletlerinin artması, daha fazla zelil olmaları için yüzleri üzerinde süründürüleceklerdir. Bu onların kendi elleriyle kazandıklarının, yaptıklarının ve dini yalanlamalarının cezasıdır.

Kıyamet günü hesaba ilk çekilecek olan peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem)'in ümmetidir. Onlar tevhit inançlarında herhangi bir kusur olmadığından dolayı cennete hesapsız, sualsiz, azap görmeden girecek olan yetmiş bin kişidir. Peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem) onları şöyle vasfetmiştir.

((لا يسترقون ولا يكتوون ولا يطيرون وعلى ربهم يتوكلون))

"Onlar başkalarından kendilerine şifa olması için Kur'an okumalarını istemezler, dağlanmazlar (yaralarını ateş ile yakmazlar), herhangi bir şeyi uğursuz görmezler ve sadece Allah'u Teala'ya tevekkül ederler." Cennete hesapsız, sorgusuz girecek olanlardan biride büyük sahabi Ukkaşe bin Mahsan (radıyallahu anh)'dır.

Kul Allah'a ait haklardan ilk olarak namaz hususunda hesaba çekilecektir. İnsanlar arasındaki hukuklarda ise ilk önce kanları ile alakalı haklarından hesaba çekileceklerdir (cinayet ve yaralanma gibi).

Altıncısı : Havuz

Cennet içeceklerinden ve Kevser nehrinden oluşan Arasat meydanında bulunan peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem)'e ait çok büyük bir havuzdur.

Bu havuzdan peygamber efendimizin ümmetinden mümin olanlar içeceklerdir.

Bu havuz şu özelliklere sahiptir: Havuzun suyu sütten daha beyaz, kardan daha soğuk, baldan daha tatlı, miskten daha güzel kokan, her bir kenarı bir aylık yol tutan büyük bir havuzdur. Bu havuzun iki oluğu bulunmaktadır. Su içme kapları gökteki yıldızlardan daha çoktur. Bu havuzdan kim bir kere içerse bir daha susamaz. Bu konuda peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((حوضي مسيرة شهر وماؤه أبيض من اللبن وريحه أطيب من المسك وكيزانه كنجوم السماء من شرب منه لم يظمأ أبدًا))

"Havuzum bir aylık yol kadardır, suyu sütten beyaz, kokusu miskten güzel, su kapları yıldızlar kadardır. Kim ondan bir kere içerse bir daha susuzluk hissetmez." (Buhari rivayet etmiştir.)

Yedincisi : Şefaat

İnsanlar Arasat meydanında sıkıntıları artıp uzun süre orada bekledikten sonra kendilerine Allah'ın katında bu sıkıntılarından kurtulmaları için şefaat edecek birini ararlar. Bütün büyük peygamberleri gezerler. Hepside acizliklerini belirtirler. En son olarak da Peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) gelirler. Çünkü O'nun bütün günahları Allah'u Teala tarafından affedilmiş, öncekilerin ve sonrakilerin övdüğü bir konuma gelmiştir. İşte O yüce peygamber arşın (tahtın) önüne gelir ve secde eder. Yüce Allah peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) secde halinde iken daha önce bilmediği bir çok zikir, hamd ve şükrü O'na ilham eder. Oda bu ilham edilen zikir ve hamdlerle rabbinden şefaat edebilmek için izin ister.

Peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır:

((إن الشمس تدنو يوم القيامة حتى يبلغ العرق نصف الأذن فبينما هم كذالك استعانوا بآدم ثم بإبراهيم ثم بموسى ثم بعيسى ثم بمحمد صلى الله عليه وسلم فيشفع ليقضي بين الخلق فيمشي حتى يأخذ حلقة الباب فيومئذ يبعثه الله مقاما محمودا يحمده أهل الجمع كلهم)) (رواه البخاري)

"Kıyamet günü (güneşin sıcaklığından insanlardan çıkan ter o kadar çok olur ki) bu ter insanların kulaklarının yanına ulaşıncaya kadar güneş onlara yakınlaşır. İnsanlık bu halde iken Adem (aleyhisselam)'dan kendilerine yardımcı olmasını isterler. Daha sonra İbrahim (aleyhisselam)'dan, daha sonra Musa (aleyhisselam)'dan, daha sonra İsa (aleyhisselam)'dan yardım isterler. (Hepside bir mazeret öne sürerler) En son olarak peygamber efendimiz Muhammed (sallalahu aleyhi ve sellem)'e gelirler. Peygamber efendimiz insanlar hakkında hüküm verilmesi için şefaat eder. (Cennetin kapısının) kulpunu tutuncaya kadar Cennete doğru yürür. O gün yüce Allah O'na Makam-el Mahmud'u (en büyük şefaati) verir ve bütün insanlık O'na övgüler yağdırır." (Buhari rivayet etmiştir)

Bu peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem)'in edeceği büyük şefaattir. Bunun gibi peygamber efendimize ait başka şefaatlerde vardır.

1- Cennet ehlinin Cennete girebilmesi için olan şefaatidir. Buna delil ise peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem)'in şu sözüdür:

آتي باب الجنة يوم القيامة فاستفتح فيقول الخازن من أنت؟ قال فأقول محمد فيقول بك أمرت لا أفتح لأحد قبلك)) (رواه مسلم)

"Kıyamet günü cennetin kapısına gelirim ve açılmasını isterim. Cennetin bekçisi Sen kimsin? diye bana sorar. Bende O'na Ben Muhammed'im derim. O da Senden

önce hiç kimseye bu kapıyı açmamakla emrolundum, der." (Müslim rivayet etmiştir.)

2- Günahları ile sevapları eşit olanların Cennete girebilmeleri için olacak şefaatidir. Bu görüşü bazı ilim adamları söylemiştir. Yalnız herhangi bir delili yoktur.

3- Cehenneme girmeyi hak etmiş bazı kimselerin ateşten kurtulup cennete girmeleri için olacak şefaatidir. Buna delil ise peygamber efendimiz (sallalahu aleyhi ve sellem)'in şu sözüdür:

((شفاعتي لأهل الكبائر من أمتي)) (رواه أبو داود)

" Şefaatim ümmetimden büyük günah işleyenler için olacaktır." (Ebu Davut rivayet etmiştir.)

4- Cennet ehlinin cennetteki derecelerinin artması için peygamber efendimizin (sav) edeceği şefaatidir. Buna delil ise peygamber efendimizin şu sözüdür:

((اللهم اغفر لأبي سلمة وارفع درجته في المهتدين)) (رواه مسلم)

"Ey Allahım! Ebi Seleme'ye mağfiret et ve O'nun derecesini hidayete erenler arasında yükselt." (Müslim rivayet etmiştir.)

5 – Cennete hesapsız, sorgusuz ve azap görmeden girecek olan kimseler için peygamber efendimizin edeceği şefaattir. Bunun delili ise Peygamber efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) Ukkaşe bin Mahsan'ın cennete hesapsız ve azapsız bir şekilde girecek olan yetmiş bin kişiden biri olması için ettiği şu duadır.

((اللهم اجعله منهم)) (متفق عليه)

“Ey Allahım! Onu (Ukkaşe bin Mahsan’ı) onlardan (cennete azapsız ve hesapsız olarak gireceklerinden) eyle, demiştir.” (Hadis Müttefakun aleyhdir.)

6 - Cehenneme büyük günahları yüzünden girenlerin cennete girebilmeleri için Peygamber efendimizin edeceği şefaattir. Bunun delili ise Peygamber efendimizin şu sözüdür.

((شفاعتي لأهل الكبائر من أمتي)) (رواه أبو داود)

“Şefaatim ümmetimden büyük günah işleyenler için olacaktır.” (Ebu Davud rivayet etmiştir.)

Ve şöyle buyurmuştur:

((يخرج قوم من النار بشفاعة محمد صلى الله عليه وسلم فيدخلون الجنة يسمون الجهنميين)) (رواه البخاري)

“Cehennemden bir grup insan Muhammed’in (sallallahu aleyhi ve sellem) şefaati ile çıkar ve cennete girerler. Onlara cehennemlikler denir.” (Buhari rivayet etmiştir.)

7- Cehennem azabını hak edenlerin azaplarının hafifletilmesi için peygamber efendimizin edeceği şefaattir. Buna örnek Peygamber efendimizin amcası Ebu Talib’e edeceği şefaattir. Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

((لعله تنفعه شفاعتي يوم القيامة فيجعل في ضحضاح من النار يبلغ كعبيه يغلي منه دماغه)) (متفق عليه)

“Umulur ki Kıyamet günü şefaatim O’na (Ebu Talib’e) fayda verirde ayak topuklarına kadar ulaşan bir cehennem ateşi ile (azap görür). Bu azapla O’nun beyni kaynayacaktır.” (Hadis Muttefakun aleyhtir.)

Şefaatin Allah’ın katında kabul olabilmesi için iki şart vardır.

a- Şefaat edecek ve kendisine şefaat edilecek olandan Yüce Allah’ın razı ve hoşnut olması gerekir.

b- Şefaat edecek kimseye Yüce Allah’ın şefaat edebilmesi için izin vermesi gerekir.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرْتَضَىٰ ...﴾ [سورة الأنبياء، الآية:٢٨].

“(Onlar) Allah’ın rıza gösterdiği kimselerden başkasına da şefaat edemezler” (Enbiya Suresi 28. ayet)

﴿...مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦۚ ...﴾ [سورة البقرة، الآية:٢٥٥]

“Allah’ın izni olmadan O’nun katında kim şefaat edebilir.” (Bakara Suresi 255. ayet)

Sekizincisi: Mizan (Terazi)

Yüce Allah kıyamet günü kullarının amellerini tartmak için bir terazi (mizan) koyacaktır. Bu terazi ile ameller tartılıp herkese yapmış olduğu amelin karşılığı verilecektir. Bu terazinin iki kefesi birde ölçü ayarı (dili) vardır. Bu terazi ile kulların yaptığı işler ya da kulların yaptığı işlerin yazıldığı sahifeler, ya da kulun kendisi tartılır. Bu saydıklarımızın hepsi tek tek tartılır. Fakat tartıda etkileyici olan kulun yaptığı işlerin ağırlığı ya da hafifliğidir. İşte bu şekilde terazinin (mizanın) varlığına inanmak gerekir.

Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَنَضَعُ ٱلْمَوَٰزِينَ ٱلْقِسْطَ لِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔاۖ

وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾ [سورة الأنبياء، الآية:٤٧].

"Kıyamet günü adalet terazilerini kurarız. Bu itibarla hiçbir nefis, hiçbir şekilde haksızlığa uğramayacaktır. (Kişinin ameli) hardal tanesi ağırlığı kadar bile olsa onu getirir (karşılığını veririz). Biz hesap görücü olarak yeteriz." (Enbiya Suresi 47. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ ۚ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُم بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ﴾ [سورة الأعراف، الآيتان:٨ ، ٩].

"(Kıyamet günü) kimin tartıları ağır çekerse işte onlar kurtuluşa erenlerdir. Kiminde tartıları hafif gelirse ayetlerimize küfretmiş olmaları dolayısıyla kendilerini ziyana uğratmış olanlarda onlardır." (Araf Suresi 8-9. ayet)

Peygamber efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur:

((الطهور شطر الإيمان فالحمد لله تملأ الميزان)) (رواه مسلم)

"Temizlik imanın yarısıdır. Elhamdulillah (sözü) ise teraziyi doldurur." (Müslim rivayet etmiştir)

Ve şöyle buyurmuştur:

((يوضع الميزان يوم القيامة لو وزن فيه السموات والأرض لوسعت)) (رواه الحاكم)

"Kıyamet günü terazi konur. (O kadar büyüktür ki)üzerine semalar ve yeryüzü tartılmak için konacak olsa genede sığar." (Hakim rivayet etmiştir)

Dokuzuncusu: Sırat Köprüsü

Cehennemin üzerine konulmuş üzerinden geçenlerin hesaptan sonra cennete girecekleri kıldan ince kılıçtan keskin bir köprüdür. Biz onun varlığına inanırız. Onun üzerinden insanlar Cennete doğru hareket ederler. Kimileri göz açıp kapayıncaya kadar, kimileri şimşek gibi, kimileri rüzgar gibi, kimileri kuş gibi, kimileri iyi koşan atlar gibi, kimileri hızlıca koşan insanlar gibi, kimileri hızlıca yürüyen kişiler gibi, kimileride sürünerek geçerler. Herkesin geçişi dünyadaki amellerine göredir. Bazılarıda köprüyü geçişleri esnasında demir kancalarla hızlıca tutulup cehenneme atılırlar. Kim sırat köprüsünün üzerinden geçerse cennete girer. Sıratı ilk geçecek olan peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'dir. Daha sonra onu takiben ümmeti geçer. O gün peygamberlerden başka hiç kimse konuşmaz. Onların duası ise: " Ey Allah'ım! Bizi selamete erdir"dir. Cehennem üzerindeki sırat köprüsünün kenarlarında büyüklüklerini yalnız Yüce Allah'ın bileceği kancalar vardır. Yüce Allah bu kancalar ile dilediğini tutar ateşe atar.

Sırat Köprüsünün Özellikleri:

Kılıçtan daha keskin, kıldan daha ince, ve kaygandır. Allah'ın dilediğinin dışında üzerinde kimse sabitçe duramaz. Köprü karanlıklar içine kurulmuştur. Köprünün iki yanında üzerinden geçenler için şehadette bulunmak üzere emanet (emanet edileni koruma sıfatı) ve sıla-i rahm (akrabalık) beklerler. Kim emanet ve sıla-i rahmin hakkını vermişse onun için iyi şehadette, kimde haklarına riayet etmemişse onun içinde kötü şehadette bulunurlar.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِن مِّنكُمۡ إِلَّا وَارِدُهَاۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتۡمًا مَّقۡضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ ﴾ [سورة مريم، الآيتان: ٧١، ٧٢].

"(Ey insanlar!) içinizden hiç kimse yoktur ki cehenneme uğramamış olmasın. Bu Rabbinin yerine getirmeyi üzerine aldığı kesinleşmiş bir (hüküm)dür. Sonra biz korkup, sakınanları kurtarır, zalimleri ise cehennemde diz üstü bırakırız." (Meryem Suresi 71-72. ayet)

Peygamber efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur:

((يضرب الصراط بين ظهراني جهنم فأكون أنا و أمتي أول من يجيزه)) (رواه مسلم)

"Cehennemin ortasına sırat köprüsü kurulur. Ben ve ümmetim onu ilk geçenler oluruz." (Müslim rivayet etmiştir.)

Ve şöyle buyurmuştur:

((ويضرب جسر جهنم فأكون أول من يجيزه ودعاء الرسل يومئذ اللهم سلم سلم)) (متفق عليه)

"Cehennem köprüsü (sırat köprüsü) kurulur. Ben onu ilk geçecek olanım. O gün peygamberlerin duası "Ey Allah'ım! Bizi selamete erdir"dir." (Muttafakun aleyh)

Ebu Said El-Hudri (radıyallahu anh) şöyle buyurmuştur:

((بلغني أن الجسر أدق من الشعر وأحد من السيف)) (رواه مسلم)

"Bana gelen habere göre sırat köprüsü kıldan daha ince, kılıçtan daha keskindir." (Müslim rivayet etmiştir)

Peygamber efendimiz sallalahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

((وترسل الأمانة والرحم فتقوم على جنبي الصراط يمينا وشمالا فيمر أولكم كالبرق ثم كمر الريح ثم كمر الطير وشد الرحال تجزي بهم أعمالهم ونبيكم قائم على الصراط يقول رب سلم سلم حتى تعجز أعمال العباد حتى يجيئ الرجل فلا يستطيع السير إلا زحفا قال وعلى حفتي الصراط كلاليب معلقة مأمورة بأخذ من أمرت به فمخدوش ناج ومكدوس في النار)) (رواه مسلم)

"Emanet (emanet edilen bir şeyi koruma sıfatı) ve rahm (akrabalık bağı) gelir sırat köprüsünün sağ ve sol yanına durur beklemeye başlarlar. Köprüyü ilk önce geçenler tıpkı bir şimşek gibi, sonrakiler rüzgar gibi, sonrakiler kuş gibi ve hızlıca yolculuğa çıkan bir kişi gibi geçeceklerdir. Herkes ameline göre (köprüyü) geçişinin karşılığını görecektir. Ve sizin peygamberiniz (bütün bu olaylar olurken) köprünün başında "Rabbim Sen selamete erdir" diye dua edecektir. Taki bazı kulların amelleri sırat köprüsünü geçişine izin vermeyinceye kadar bu şekilde devam eder. Hatta bir adam gelir, yürümeye gücü yetmediğinden arkası üzerine sürüne sürüne ilerler." Peygamber efendimiz sözüne şöyle devam etmiştir: " Sırat köprüsünün iki tarafında asılı kancalar bulunmaktadır. Yakalamakla emrolundukları insanları yakalarlar. Kim arkasından itilirse cehenneme düşer ve kimde hafif yaralar alırsa kurtuluşa erer." (Müslim rivayet etmiştir)

Onuncusu: Kantara

Müminler sırat köprüsünü geçtikten sonra kantara denilen bir yerde toplanacaklardır. Burası cennet ile cehennem arasında bir yerdir. Cehenneme düşmekten kurtulmuş müminler burada kendi aralarındaki ve birbirlerinden, haklarını alırlar. Bu haklardan da

kurtulduktan sonra tamamen temizlenmiş olarak cennete girerler. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

((يخلص المؤمنون من النار فيحبسون على قنطرة بين الجنة والنار فيقتص لبعضهم من بعض مظالم كانت بينهم في الدنيا حتى إذا هذبوا ونقوا أذن في دخول الجنة فو الذي نفس محمد بيده لأحدهم أهدى بمنزله في الجنة منه بمنزله كان في الدنيا)) (رواه البخاري)

"Müminler ateşten kurtulduktan sonra, cennet ile cehennem arasındaki kantara denen bir yerde toplanırlar. Birbirlerine dünyada yapmış oldukları haksızlıkların, kul haklarının cezasını öderler. Herkes hakkını alıp iyice temizlendikten sonra cennete girebilmeleri için izin verilir. Muhammedin nefsi elinde olana (Allah'a) yemin ederim ki (cennete) girenlerden her biri cennetteki evini dünyadaki evinden daha iyi bilir." (Buhari rivayet etmiştir)

Onbirincisi: Cennet ve Cehennem

Biz müslümanlar cennet ve cehennemin hakikaten varolduğuna inanırız. Cennet ve cehennem ne yok olur nede kaybolur. Ne cennet ehlinin nimetleri nede cehennem ehlinin azabı bitici ve zail olucu değildir.

Tevhit ehli olan Allah'ı birleyen müslümanlar eğer cehennemi hakedecek bir günah işlemişler ise Allah'ın rahmetiyle ve yine O'nun izni ile ve sonra şefaat edeceklerin şefaati ile cehennem azabından kurtulacaklardır.

Cennet: Allah'ın takva ehli insanlar için hazırladığı içinde nehirler, yüksek odalar, güzel hanımlar, nefsin arzu ettiği hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, hiçbir kalbin hatırına gelmeyecek nimetler diyarıdır. Cennetin nimetleri hiçbir şekilde bitmez ve sona ermez.

Cennette bir kırbaç kadar yer, dünya ve içindeki her şeyden daha hayırlıdır. Kokusu kırk yıllık yoldan duyulur. Cennette kula verilecek en büyük nimet kendi gözüyle Rabbi olan Yüce Allah'ı görmesidir.

Kafirler ise; Rableri olan Allah'ı göremeyeceklerdir. Buna izin verilmeyecektir. Kim Allah'ın müminler tarafından görüleceğini inkar ederse kafirlerle müslümanları bu yasaklamalarda bir tutmuş olur.

Cennetin yüz derecesi vardır. Her derece arası gökyüzü ile yeryüzü arasındaki mesafe kadardır. En yüksek derecede firdevs cenneti vardır. Bu cennetin çatısını Yüce Allah'ın arşı (tahtı) oluşturur. Cennetin sekiz kapısı vardır. Her kapının genişliği Mekke ile Medine arasındaki mesafe kadardır. Öyle bir gün gelecektir ki bu kapılarda kalabalıktan izdiham oluşacaktır. Cennetin en alt seviyesini hak eden kişiye dünya ve onun on katı kadar nimet verilecektir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ ١٣٣ ﴾ [سورة آل عمران، الآية:١٣٣].

"(Cennet) takva sahipleri için hazırlanmıştır." (Al-i İmran Suresi 133. ayet)

Yüce Allah cennet ehlinin ebedi olarak orada kalacağını, cennetin günün birinde yok olmayacağına dair şöyle buyurmuştur:

﴿ جَزَآؤُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَشِيَ رَبَّهُۥ ٨ ﴾ [سورة البينة، الآية:٨].

“Onların (amellerinin) karşılığı içinde ebedi kalacakları altından ırmaklar akan Adn cennetleri olacaktır.” (Beyyine Suresi 8. ayet)

Cehennem: Allah’ın asiler, kafirler için hazırladığı içinde türlü türlü azapların, çeşit çeşit işkencelerin olduğu bekçileri sert ve tutumlu olan, kafirlerin ebedi olarak içinde kalacakları bir diyardır. Onların yiyecekleri zakkum ağacının meyveleri, içecekleri ise kaynamış madendir. Dünyadaki ateş cehennem ateşinin hararetinden yetmiş kat daha hafiftir. Cehennem ateşi atmış dokuz kat daha güçlü ve şiddetlidir. Bu ateş içine atılanlardan hiç bıkmaz hatta daha yok mu diye söylenir. Cehennemin yedi kapısı vardır. Her kapı belli miktarda insanlardan nasibini içine alır.

Yüce Allah cehennem hakkında şöyle buyurmuştur:

﴿ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ﴾ [سورة آل عمران، الآية:١٣١].

“(Cehennem) kafirler için hazırlanmıştır.” (Ali İmran Suresi 131. ayet)

Cehennem ehlinin orada ebedi kalacaklarına, ve cehennem ateşinin günün birinde yok olmayacağına dair ise Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلْكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ۝٦٤ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ... ﴾ [سورة الأحزاب، الآيتان:٦٤، ٦٥].

“Şüphesiz ki Allah kafirleri lanetlemiştir. Ve onlar için içinde ebedi kalacakları sair cehennemini hazırlamıştır.” (Ahzap Suresi 64 ve 65. ayet)

4)-Ahiret Günü'ne İman Etmenin Faydaları

1- Allah'ın emirlerine itaat etmeye kişi istekli olur, sevap kazanmaya karşı arzulu ve ümitli olur.

2- Kişi masiyet ve günah işlemekten korkar.

3- Müslüman dünyada kaybettiklerinin karşılığını Ahirette alacağını düşünerek sıkıntı ve kederlerini unutur ve rahatlar.

4- Yeniden dirilişe inanış toplum ve fert açısından daima düzenleyici ve iyileştirici bir faktör oynar. Çünkü kişi yapmış olduğu amellerin karşılığını göreceğini bilerek o doğrultuda hareket eder buda onun ve toplumun kötülüklerden, haksızlıklardan arınmasına, toplumun düzelmesine neden olur. Kişi Allah'a karşı yapacağı ibadetlerde dosdoğru olur, bu da topluma ekilecek olan şer tohumlarının önünün kapanmasına, hayrın ve iyiliğin yayılmasına, toplumda huzur ve refahın hüküm sürmesine neden olur.

İMANIN ALTINCI ŞARTI KADERE İMAN

1)-Kadere İmanın Tarifi Ve Önemi

Kader: Allah'ın kainattaki her şeyi ezeli ilmi ve hikmeti doğrultusunda takdir etmesi, o ilmine uygun bir şekilde düzenlemesidir. Kadere iman Allah'ın sonsuz ilmi ve gücü ile alakalı bir konudur. Yüce Allah her şeye gücü yeter ve O her istediğini de yapabilir.

Kadere inanç, Allah'ın rububiyetine inanmanın gereklerindendir. İmanın altı şartından biri olup, ona tam bir şekilde inanılmadan iman edilmiş olunmaz. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ [سورة القمر، الآية:٤٩].

"Şüphesiz ki Biz her şeyi belli bir kader üzerine yarattık." (Kamer Suresi 49. ayet)

Peygamber efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur:

((كل شيء بقدر حتى العجز والكيس أو الكيس والعجز)) (رواه مسلم)

"Her şey belli bir kader üzeredir. Hatta (bir kişinin dünya ve ahiret işleri yapmada) acizlik göstermesi ya da istekli ve arzulu olması onun kaderindendir." (Müslim rivayet etmiştir.)

2)-Kadere İmanın Mertebeleri

Kişinin kadere imanının tam ve uygun bir şekilde olabilmesi için şu dört mertebeyi gerçekleştirmesi gerekir.

Birincisi: Allah'ın herzeyi kuşatan ezeli bir ilmi olduğuna inanması gerekir. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ فِى كِتَٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾﴾ [سورة الحج، الآية:٧٠].

"Sen Allah'ın göklerdeki ve yerdeki her şeyi bildiğini ve her şeyi bir kitapta kayıtlı olduğunu bilmiyor musun. Şüphesiz bunu yapmak Allah için çok kolaydır." (Hac Suresi 70. ayet)

İkincisi : Her şeyin Yüce Allah'ın ilmine dahil olduğuna ve yaratılmış her şeyin, her olayın Levhi Mahfuz'da (her türlü noksanlıktan ve hatadan korunmuş levha) kayıtlı olduğuna inanmaktır. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

﴿مَّا فَرَّطْنَا فِى ٱلْكِتَٰبِ مِن شَىْءٍ ۚ ...﴾ [سورة الأنعام، الآية:٣٨].

"Biz kitapta (levhi mahfuz'da) her şeyi eksiksiz olarak (kaydettik)" (Enam Suresi 38. ayet)

Bu konuda Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

((كتب الله مقادير الخلائق قبل أن يخلق السماوات والأرض بخمسين ألف سنة))

(رواه مسلم)

"Allah gökleri ve yeri yaratmadan elli bin yıl önce bütün mahlukatın kaderini yazmıştır." (Müslim rivayet etmiştir)

Üçüncüsü: Yüce Allah'ın dilediğini dilediği gibi yaptığına iman etmektir. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴾ [سورة التكوير، الآية:٢٩].

"Alemlerin Rabbi olan Allah dilemedikçe siz hiçbir şey dileyemezsiniz." (Tekvir Suresi 29. ayet)

Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem kendisine Sen ve Allah dilerseniz diyen kimseye şöyle buyurmuştur:

((أ جعلتني لله ندا بل ما شاء الله وحده)) (رواه أحمد)

"Sen Beni Allah'a ortak koşulan bir benzer mi yaptın? Bilakis Allah tek başına dileyendir." (Ahmed rivayet etmiştir.)

Dördüncüsü: Yüce Allah'ın her şeyin yaratıcısı olduğuna inanmaktır. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٍۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ وَكِيلٌ ﴾ [سورة الزمر، الآية:٦٢].

"Allah herşeyin yaratıcısıdır ve O her şeyi kavrayan, rızkını veren ve yönetendir" (Zümer Suresi 62. ayet)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ وَمَا تَعۡمَلُونَ ﴾ [سورة الصافات، الآية:٩٦].

"Allah sizi ve sizin yaptıklarınızı da yaratandır." (Saffat Suresi 96. ayet)

Bu konuda Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

((إن الله يصنع كل صانع وصنعته)) (رواه البخاري)

"Allah her sanaatkarı ve yapmış olduğu sanaatı yaratandır." (Buhari rivayet etmiştir.)

3) – Kaderin Kısımları

a-Genel Kader: Allah'ın bütün kainat için koyduğu, gökleri ve yeri yaratmadan ellibin sene önce levhi mahfuz'da yazdığı hesabını yaptığı genel bir takdirdir.

b-Ömürlük Kader: Kulun ana rahminde ona ruh verildikten sonra ölünceye kadar başından geçecek bütün olayları içine alan bir takdirdir.

c-Senelik Kader: Kulun her sene Kadir gecesinde o sene başından ne geçeceğini belirleyen senelik bir takdirdir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ فِيهَا يُفۡرَقُ كُلُّ أَمۡرٍ حَكِيمٍ ٤ ﴾ [سورة الدخان، الآية:٤].

"O gece kendi katımızdan bir emir ile her muhkem iş apaçık ayırt edilir." (Duhan Suresi 4. ayet)

d-Günlük Kader: Yüce Allah'ın fiiliyatıyla alakalı olan; öldürme, diriltme, verme, çekip alma işleriyle alakalı olan günlük insanoğlunun hayatındaki takdiridir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ يَسۡـَٔلُهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ كُلَّ يَوۡمٍ هُوَ فِي شَأۡنٖ ٢٩ ﴾

[سورة الرحمن، الآية:٢٩].

"Göklerde ve yerde kim varsa hepsi ondan (Allah'tan) ister. O her gün bir iştedir (yaratma, öldürme, rızıklandırma gibi)" (Rahman Suresi 29.ayet)

4)- Selefin Kader İnancı Ve Akidesi:

Yüce Allah her şeyin yaratıcısı, sahibi ve yöneticisidir. Hiçbir şeyi daha yaratmamışken olacak her şeyin kaderini çizmiş, kullarının ve diğer bütün mahlukatın ölümlerini, ömürlerini, rızıklarını, yapacakları işleri, ahlaki durumlarını (iyi ya da kötümü olacaklarını) apaçık bir kitap olan levhi mahfuzda yazmış ve saymıştır. Allah neyi dilerse olur. Neyi de dilemezse hiç kimsenin onu meydana getirmeye gücü yetmez. O'nun her şeye gücü yeter. Kimi dilerse hidayete, kimide dilerse sapkınlığa erdirir. O neyin olduğunu, neyin olacağını, neyinde meydana gelmediğini, eğer meydana gelse idi nasıl olacağını da çok iyi bilir. Kullarında Allah'ın kendileri için çizmiş olduğu kader doğrultusunda, yapmak istedikleri şeyleri dileme ve güçlerini bu doğrultuda kullanma hakları vardır. Tabi ki kulların ancak Allah'ın dilediği şeyleri dileyebileceklerine itikat edip buna inanmaları gerekir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَٱلَّذِينَ جَـٰهَدُوا۟ فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ ...﴾ [سورة العنكبوت، الآية:٦٩].

"Bizim uğrumuzda cihat edenleri muhakkak ki Biz kendimize ulaştıran yollara onları irşad ederiz." (Ankebut Suresi 69. ayet)

Şüphesiz ki Allah kullarını fiillerini yaptığı işleri yaratandır. Fakat kullar bu işleri fiiliyatta yapanlardırlar. Kulun yapılması gerekli olan şeylerin terkedip, yapılması haram olan şeyleri fiiliyata dökmeleri hususunda Yüce Allah'a karşı kullanabilecekleri bir özürleri, hüccetleri yoktur. Bilakis hüccet kulların üzerine ikame edilmiştir. Kulun nefsine gelen musibetler için bu kaderdir demesi caizdir. İşlediği günahlar için bu Benim kaderimde vardı

demesi caiz değildir. Eğer hatalarından tövbe ederse o zaman bu şekilde söylemek caiz olur. Peygamber efendimizin haber verdiği üzere Adem (aleyhisselam) ve Musa (aleyhisselam) arasında şu konuşma geçmiştir:

((تحاج آدم موسى فقال موسى أنت آدم الذي أخرجتك خطيئتك من الجنة فقال له آدم أنت موسى الذي اصطفاك الله برسالاته وكلامه ثم تلومني على أمر قد قدر علي قبل أن أخلق فحج آدم موسى)) (رواه مسلم)

"Adem ve Musa aleyhimesselam arasında şöyle bir söyleşi geçer: "Musa aleyhisselam Adem aleyhisselama Sen bir günahının yüzünden cennetten çıkarılan Adem'sin dedi. Adem aleyhiselamda Musa'ya Sen Allah'ın dini ve kelamı ile seçip ayırdığı Musa'sın. Bütün bunlardan sonra Ben henüz yaratılmamışken Benim için takdir edilmiş bir şey yüzünden ayıplıyorsun dedi. Böylece Hz. Adem Hz. Musa'ya hüccet getirdi." (Müslim rivayet etmiştir) Fakat bu; geçmişte yapılan hatalardan tövbe edildiği zaman geçerlidir. Nitekim Adem aleyhisselamın kıssası da bu şekilde cereyan etmiştir.

5)– Kulların Fiilleri

Yüce Allah'ın kainatta yarattığı fiiller iki kısma ayrılır.

Birincisi: Yüce Allah'ın mahlukatın fiillerini, onların istek, irade ve seçme hakları dışında yönlendirmesi, kendi isteğine göre şekillendirmesidir. Çünkü Yüce Allah sadece kendi dilediğini yapar. Öldürmek, diriltmek, hastalık ve şifa vermek gibi fiiller bu kabildendir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَٱللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ [سورة الصافات، الآية:٩٦].

“Allah sizi ve sizin yaptıklarınızı da yaratmıştır.” (Saffat Suresi 96. ayet)
Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ﴾

[سورة الملك، الآية:٢].

“O ki; hanginizin daha güzel amel işleyeceğini sınamak için ölümü ve hayatı yaratmıştır.” (Mülk Suresi 2. ayet)

İkincisi: İrade ve isteği olan her türlü mahlukatın kendi istek ve arzuları doğrultusunda yapmış oldukları fiillerdir. Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ ﴾ [سورة التكوير، الآية:٢٨].

“İçinizden doğruyu, dosdoğru olmayı dileyen kimse için...” (Tekvir Suresi 28. ayet) Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ ...فَمَن شَآءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن شَآءَ فَلْيَكْفُرْ... ﴾[سورة الكهف، الآية: ٢٩]

“Kim dilerse iman etsin ve kimde dilerse küfretsin, inkar etsin.” (Kehf Suresi 29. ayet)

Kul yapmış olduğu güzel işlerle övgü, kötü işlerle de zem ve kınama duyar. Şüphesiz ki Allah kimseye kendi elinde olmayan bir şey yüzünden azap edecek değildir. Çünkü Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ...وَمَآ أَنَا۠ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾ ﴾ [سورة ق، الآية:٢٩].

“Ben kullarıma zulmedici değilim.” (Kaf Suresi 29. ayet)

Kişi bir işin, bir olayın kendi isteği dışında cereyan etmesi ile kendi arzuları doğrultusunda vuku bulması arasındaki farkı anlayabilir. Şöyle ki bir kişinin binanın çatısından merdivenle aşağıya inmesi ile birinin onu

çatıdan aşağıya zorla itmesi buna bir örnektir. Sonuç olarak ikiside aşağıya inmiştir. Ama birincisi kendi arzusu, diğeri ise zorunlu olarak inmiştir.

6)- **Allah'ın Kulun Fiillerini Yaratması Ve Kulun Fiilleri İşlemesi:**

Yüce Allah kulu ve onun fiiliyatını da yaratmıştır. Ve ona o fiili yapabilme gücü ve isteğini de vermiştir. Kul o fiili gerçekte yapan, fiil ile temas halinde bulunandır. Kişi eğer iman ederse bu onun kendi gücü ve isteği ile yapmış olduğu bir şeydir. Şayet küfür ve inkar ederse buda yine O'nun isteği doğrultusunda meydana gelmiştir. Bu aynı bu meyve şu ağaçtandır, şu mahsul bu topraktandır dememiz gibidir. Yani ondan meydana gelmiş demektir.

Yüce Allah her şey için bir başlangıç noktası ve buna bağlı olarak yaşamını, devamını bu noktalardan sağlayan mahlukatı yaratmıştır. Ağacı yaratan Allah'tır, meyve ağaçtan Allah'ın dilemesi ile türemiştir. Meyve ağaçtandır ama onu yaratan Allah'tır. Bunun gibi daha bir çok örnek gösterilebilir. İşte bu şekilde Allah'ın yaratması ile kulun fiili işlemesi arasında bir bağlantı vardır, aralarında herhangi bir çelişki yoktur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ﵟوَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ وَمَا تَعۡمَلُونَ ٩٦ﵞ [سورة الصافات، الآية:٩٦].

"Allah sizi ve sizin yaptıklarınızı da yaratmıştır." (Saffat Suresi 96. ayet) ve şöyle buyurmuştur:

ﵟفَأَمَّا مَنۡ أَعۡطَىٰ وَٱتَّقَىٰ ٥ وَصَدَّقَ بِٱلۡحُسۡنَىٰ ٦ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلۡيُسۡرَىٰ ٧ وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ وَٱسۡتَغۡنَىٰ ٨ وَكَذَّبَ بِٱلۡحُسۡنَىٰ ٩ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلۡعُسۡرَىٰ ١٠ﵞ [سورة الليل، الآيات:٥-١٠].

“Kim (malından) verir ve (Allah’ın azabından) sakınırsa, en güzeli tasdik ederse Bizde onu en kolaya (hesaptaki kolaylık) hazırlarız. Kimde cimrilik edip (malından) vermezse, kendisini zengin sayıp, en güzel olanıda yalanlarsa Bizde onu en zor olana yöneltiriz.” (Leyl Suresi 5-10. ayetler)

7)- Kadere İnançta Gerekli Olanlar

Kulun kadere inancında iki şey ona gerekli ve farz olur.

Birincisi: Kulun yapılması kendisine yasaklanan şeylerden kaçınmasına ve kendisi için takdir edileni (farzları ve Sünnet’leri) fiiliyata dökmesinde Allah’tan yardım dilemesi, onu kolaya yöneltip, zorluktan uzaklaştırması için Allah’a dua etmesi ona farz olur. Böylece kul Allah’a tevekkül eder ve kötülüklerden O’na sığınır, hayra ulaşıp şerden sakınmada Allah’ın yardımına muhtaç olduğunu bilir. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

((احرص على ما ينفعك واستعن بالله ولا تعجز وإن أصابك شيء فلا تقل لو أني فعلت كذا لكان كذا ولكن قل قدر الله ما شاء فعل فإن لو تفتح عمل الشيطان))

(رواه مسلم)

“Sana fayda verecek şeyleri hırsla talep et ve Allah’tan yardım iste, (yapacağın işlerde) acizlik gösterme. Eğer sana bir musibet gelecek olursa keşke şöyle yapsaydım şöyle olurdu deme. Ve lakin Allah takdir etti ve dilediğini de yaptı de. çünkü keşke şeytanın amelini açar (şeytanın işini kolaylaştırır).” (Müslim rivayet etmiştir.)

İkincisi: Kul kendisi için takdir edilmiş musibetlere sabredip, umutsuzluğa kapılmamalıdır. Gelen musibetin

Allah'ın katından geldiğini bilip, razı olmalıdır. Böylece dünyada selameti bulur. Bilir ki kendisine bir musibet gelecek olsa o musibeti ondan uzaklaştıracak hiçbir kuvvet yoktur. Aynı şekilde kendisi için takdir edilmemiş bir musibet kesinlikle ona isabet edecek değildir. Bu yüzden peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

((واعلم أن ما أصابك لم يكن ليخطئك وأن ما أخطأك لم يكن ليصيبك)) (رواه الترمذي)

"Bil ki sana gelen musibet (muhakkak sana isabet edecektir) hata yapmaz ve (senin için takdir edilmemiş) musibette sana isabet edici değildir." (Tirmizi rivayet etmiştir.)

8)– Kaza Ve Kadere Rıza Göstermek

Kulun kendisi için takdir edilen kadere rıza göstermesi gerekir. Çünkü kadere olan rızası onun Yüce Allah'ın rububiyetine tam manası ile iman etmesinden ileri gelir. Her müslüman Allah'ın iradesine uygun bir şekilde cerayan eden kaderin fiiliyatı olan kazaya iman etmesi, rıza göstermesi imanın şartlarından biridir. Yüce Allah yaptığı her işi adalet ve hikmet çerçevesinde yapar, kulun kalbinin Allah'ın verdiği musibetin yanlışlıkla kendisine gelmeyeceğine, yanlışlıkla kendisine gelecek bir musibetinde Allah'ın iradesi ve kazası olmadan isabet etmeyeceğine inanması, onun meydana gelen olaylar karşısında tereddüde düşmesine ve hayretler içinde kalmasına engel olur. Sitres ve huzursuzluktan arınır, emin olur. Kaybettiği şeylere üzülmez, geleceğinden korkmaz. Böylece insanların en huzurlusu, aklı ve fikri rahat olanı haline gelir. Her kim ömrünün sınırlı olduğunu, korkaklığın ömrünü uzatmayacağını, rızkının belli olduğunu, cimriliğin

rızkını artırmayacağını bilirse kalbi ve gönlü rahatlar, mutmain olur. Kendisine isabet eden musibetlere sabreder, yapmış olduğu yanlış işler için tevbe eder, Yüce Allah'ın onun için takdir ettiğine razı olur. Böylece kendisine gelen musibetlere sabrettiği gibi emredilenleride yapmış, bu ikisi arasını birleştirmiş olur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴾ [سورة التغابن، الآية:١١].

"Hiçbir musibet Allah'ın izni olmadıkça isabet etmez. Kim Allah'a iman ederse Allah'ta onun kalbine hidayet verir. Allah her şeyi en iyi bilendir." (Teğabun Suresi 11. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ ﴾ [سورة غافر، الآية:٥٥].

"(Ey Muhammed!) sabret, muhakkak ki Allah'ın va'di gerçektir, haktır. Ve (Allah'tan) günahlarının bağışlanması için mağfiret dile." (Ğafir Suresi 55. ayet)

9)- Hidayet Çeşitleri

Allah'ın kuluna nasip ettiği hidayet iki çeşittir.

Birincisi: Bütün insanlık için gerekli olan, Allah'ın kuluna doğru yolu, hakkı gösterdiği ve delalet ettiği hidayettir. Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِنَّكَ لَتَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴾ [سورة الشورى، الآية:٥٢].

“Şüphesiz ki Sen dosdoğru bir yola iletiyor, delalet ediyorsun.” (Şura Suresi 52. ayet)

İkincisi: Yüce Allah’ın fazlı ve keremi ile muttaki (Allah’tan hakkıyla korkan) kullarına şer kapılarını kapatıp, hayır ve iyilik kapılarını, yollarını açması, kullarını bu hal üzerine sabit kılmasıdır. Bu hidayet Allah’tan başka kimsenin tasarrufu altında değildir. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَآءُ ﴾

[سورة القصص، الآية:٥٦].

“ Şüphesiz ki Sen sevdiğine, dilediğine hidayet edemezsin. Fakat Allah dilediğine hidayet eder (hidayete erdirir).” (Kasas Suresi 56. ayet)

10) – İrade Çeşitleri

İrade (dilemek, dilediğini yapmak) Yüce Allah’ın kitabında iki çeşit olmak üzere varid olmuştur.

Birincisi: Kevni İrade

Bu irade Yüce Allah’ın yarattığı bütün her şey için geçerlidir. Dilediği meydana gelir, dilemediği ise vuku bulmaz. Yüce Allah’ın murad ettiğinin muhakkak olması gerekir. Kainatta vuku bulan her şeyin Yüce Allah tarafından sevilmesi, hoşnut olunması meydana gelmesi için şart değildir. Kevni irade, Yüce Allah tarafından yerler ve gökler yaratılmadan önce takdir edilmiştir. Eğer kevni irade ile Şer’i irade bir yerde, bir noktada çakışırsa işte o zaman Yüce Allah o kevni iradeyi sever ve ondan razı olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهۡدِيَهُۥ يَشۡرَحۡ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِۖ ..﴾ [سورة الأنعام، الآية:١٢٥].

"Allah kimi hidayete erdirmek isterse onun göğsünü islama açar" (Enam Suresi 125. ayet)

İkincisi: Şer'i İrade

Şer'i irade Allah'ın istediği, dilediği, razı olduğu amellerin, hadiselerin vuku bulmasını sağladığı, bu sevdiği, istediği şeyleri yapanlardan razı olduğu iradedir. Yüce Allah'ın bir şeyi sevmesi vuku bulacağı manasına gelmez. Ancak kevni irade ile meydana gelmesi istenirse o zaman vuku bulması gerekli olur.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ ...يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلۡيُسۡرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلۡعُسۡرَ ... ﴾ [سورة البقرة، الآية:١٨٥].

"Allah sizin için kolaylık diler, zorluk dilemez." (Bakara Suresi 185. ayet)

Kevni irade daha geniş kapsamlıdır. Allah'ın dilemesi sonucu vuku bulan şer'i irade aynı zamanda kevni iradedir. Mümin kulun iman etmesi kevni irade sonucudur. Fakat Yüce Allah'ın kulunun iman etmesini sevdiği ve istediği için imanının vukuu şer'i iradedendir. Öylede her kevni irade şer'i irade değildir. Yani Allah kevni olarak yarattığı her şeyi sevip, olmasını dilemek zorunda değildir. Bu kafirin küfretmesinin Allah'ın kevni iradesi sonucu olup, Yüce Allah'ın küfrü sevmediği için küfrün vukuu şer'i irade değildir. Ebu Bekir radıyallahu anhın imanı hem kevni hemde şer'i irade gereğidir. Fakat Ebu Leheb'in küfrü sadece kevni irade sonucudur. Yüce Allah onun küfrünü yaratmıştır ama ondaki bu küfür hasletini sevmez, razı

olmaz. Bu sebepten onun küfrü şer'i irade sonucu değildir. Yüce Allah bu kainatta günahları yaratmış ama kullarından günah işlemelerini istememiştir. Günahlar kulların kendi iradeleri ile kesbedilen hasletlerdir. Yüce Allah günahları yasaklamış, günah işleyenleri cezalandıracağını bildirmiştir. Ezeli takdiri sonucu isteyen günah işler, isteyende günahlardan kaçınır.

Yüce Allah kulunun iman etmesini, itaatte bulunmasını, iyi ameller işlemesini ister, bunu arzular ve sever. Kullarına sevdiği işleri yapmaları için emreder. Emirlere uyanları mükafatlandırır, güzel bir karşılık verir. Hiç kimse Allah'ın iradesi olmadan isyan edemez, asilik yapamaz. O'nun dilediğinden başka hiçbir şey vuku bulmaz. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا يَرۡضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلۡكُفۡرَۖ ...﴾ [سورة الزمر، الآية:٧].

"(Allah) kullarının inkar etmelerine, küfür etmelerine razı olmaz." (Zümer Suresi 7. ayet) Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلۡفَسَادَ ٢٠٥ ﴾ [سورة البقرة، الآية:٢٠٥].

"Allah fesadı sevmez." (Bakara Suresi 205. ayet)

11)- Kaderi Değiştiren Sebepler

Yüce Allah kulunun başına gelecek kaderin dua, sadaka, kulun yapmış olduğu işlerde dikkatli davranması, ilaç kullanması, yaptığı işi en sağlam bir şekilde yapması gibi sebeplerle değiştirilebileceğini başa gelecek olan kaderin bertaraf edilebileceğini bildirmiştir. Çünkü olacak her şey Allah'ın ezeli ilminde sabittir. Kader değişse de bu kulun kaderinde zaten vardır, çizilmiştir. Bu sadece bir kaderden diğerine geçiştir. Kulun acizliği ve başarılı olması dahi kaderinin bir parçasıdır.

12) – Kader Allah'ın Bir Sırrıdır

Kader Allah'ın yarattıklarından gizlediği bir sırrıdır. Kainattaki her şeyin gerçek halini Yüce Allah'tan başka hiç kimse bilemez. Kulun sapkınlığa düşmesi, hidayete ermesi, ölmesi, dirilmesi, kiminin bolca nimetlenip, kiminin de az rızık alması hepsi Allah'ın takdirindendir. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

((إذا ذكر القدر فأمسكوا..)) (رواه مسلم)

"Kader zikredildiğinde (onun hakkında konuşulmaya başlandığında) kader hakkında konuşmayı bırakın." (Müslim rivayet etmiştir)

Bunun dışında alimler tarafından kaderin yönlerini, Allah'ın kaderdeki büyük hikmetlerini, kaderin derecelerini, mertebelerini, sonuçlarını insanlara açıklamak, onların bunu öğrenmelerini sağlamak caizdir ve gereklidir. Çünkü kadere iman, imanın altı şartından biridir. Bu yüzden onun hakkında yeterli bir miktar ilim gereklidir. Bu yüzden Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Cibril aleyhisselam ile aralarında geçen konuşmadan sonra şöyle söylemiştir:

((.. هذا جبريل أتاكم يعلمكم دينكم)) (رواه مسلم)

"Bu gelen Cibril'dir. Size dininizi öğretmeye geldi." (Müslim rivayet etmiştir)

13) – Kaderin Delil Olarak Kullanılması

Yüce Allah'ın ezeli ilmi ile olacakları ve olan her şeyi bilmesi insanlık için ğaybı bir meseledir. Gayb ise Allah'tan başka kimsenin bilemeyeceği bir ilimdir. Ve gayb kulların nazarında meçhul bir şeydir. Bu sebepten dolayı hiç kimse kaderi, yapmış olduğu günahlara "Kaderimde vardı" diyerek delil olarak getiremez. Eğer böyle bir şey olacak

olsaydı, günah işleyenlere hesap sorulamaz, zalimlere ceza verilemezdi. Müşrikler öldürülemez, had cezaları uygulanamazdı. Zalimler zulmünden alıkonulamaz, din ve dünya fesada boğulurdu.

Eğer bir kimse yapmış olduğu günahlara kaderi delil olarak getirirse ona şöyle denir. Biliniyor ki Sen cennet ya da cehennem ehlinden olduğundan emin değilsin. Eğer bu konuda Senin tam bir bilgin olsaydı sana iyiliği emretmez, kötülükten alıkoymazdı. Fakat sana Allah'ın emirlerini yap, nehiylerinden kaçın umulur ki cennet ehlinden olursun deriz.

Sahabelerden bazıları kaderle alakalı hadisleri işitince şöyle söylerlerdi:

((ما كنت بأشد اجتهادا مني))

"Ben şimdikinden daha fazla (dini vazifelerle) uğraşacak, yapmaya çalışacak değilim." Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem kendisine kaderi delil olarak kullanmak hakkında soru sorulunca şöyle buyurmuştur:

((اعملوا فكل ميسر لما خلق له، فمن كان من أهل السعادة فسييسر لعمل أهل السعادة ومن كان لأهل الشقاوة فسييسر لعمل أهل الشقاوة ثم قرأ ﴿ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَٱتَّقَىٰ ۝٥ وَصَدَّقَ بِٱلْحُسْنَىٰ ۝٦ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْيُسْرَىٰ ۝٧ وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ وَٱسْتَغْنَىٰ ۝٨ وَكَذَّبَ بِٱلْحُسْنَىٰ ۝٩ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ ۝١٠ ﴾ [سورة الليل، الآيات:٥-١٠].

"Amel ediniz. (dünya hayatı ve ahiret hayatı için koşuşturunuz) her kes yaratıldığı şey için (gidişatı) kolaylaştırılmıştır. Kim mutluluk ehlindense, ona mutluluk, saadet ehlinin ameli kolaylaştırılır. Ve kim kötülük, şekavet

ehlindense ona şekavet ehlinin ameli kolaylaştırılır." dedikten sonra şu ayetleri okumuştur: "Kim (malından) verir ve (Allah'ın azabından) sakınırsa, en güzeli tasdik ederse Bizde onu en kolaya hazırlarız. Kimde cimrilik edip (malından) vermezse, kendisini zengin sayıp, en güzel olanıda yalanlarsa Bizde onu en zor olana yöneltiriz." (Leyl Suresi 5-10. ayetler)

14) – Sebeplere Sarılmak

Kul dünya yaşantısında iki türlü musibetle karşı karşıya kalır.

Birincisi: Kulun kendi elinden gelen musibeti bertaraf edecek gücü vardır. Böyle olduğu halde o musibet karşısında acizlik gösteremez, elinden geleni yapmak zorundadır.

İkincisi ise: Kul kendisine gelen musibet karşısında yapacak hiçbir şeyi yoktur. Böyle bir durumda ümitsizliğe, paniğe kapılmadan Yüce Allah'a yönelmeli, ondan probleminin çözümünü istemelidir. Çünkü Yüce Allah musibetleri daha vuku bulmadan nasıl ve ne zaman vuku bulacağını çok iyi bilir. Her musibet için meydana gelişi esnasında bazı sebepler yaratmıştır. Böylece musibetin bertaraf edilişinin yollarını da bize öğretmiştir. Dolayısıyla kul eğer sebeplere sıkı sıkı sarılırsa musibetleri bertaraf edecek gücüde kendisinde bulacaktır. Dinimiz sebeplere sarılmayı emretmiş, sebepler doğrultusunda hareket etmeyeni ayıplamıştır. Çünkü kul bu fiili ile kendisini tehlikelerden korumamıştır. Bütün bunların yanı sıra eğer kulda musibetlere karşı koyacak güç ve imkanı yoksa o zaman kul mazur olmuş olur.

Kulun sebeplere sarılması, Allah'a tevekkül etmesine engel değildir. Çünkü sebepler kaderin cüzlerinden biridir. Dolayısıyla kader sebepler ile bir bütündür. Her halükarda

Allah’a tevekkül etmeyi gerektirir. Kul yapacağı işlerde sebeplere sarıldıktan sonra Allah’a tevekkül eder, ondan kaderinin hayırlı olmasını ister. Eğer başına bir musibet gelecek olursa da şöyle der: "قدر الله ما شاء فعل" “Allah takdir etti ve dilediğini de yaptı.”

Kula musibet gelmeden evvel musibeti önleyecek sebeplere sarılması gerekir. Çünkü kader ancak başka bir kader ile defedilir. Şüphesiz ki bütün peygamberler kendilerini düşmanlarından koruyacak sebeplere sarılmışlardır. Halbuki Yüce Allah onları korumuş, onlara davetleri esnasında yardım etmiş ve vahiy ile desteklemiştir. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Allah’a tevekkül edenlerin efendisi olmasına rağmen sebeplere sarılırdı.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَعِدُّوا۟ لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ ٱلْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ ﴾ [سورة الأنفال، الآية:٦٠].

“Onlara karşı gücünüz yettiğince kuvvet ve bağlanıp beslenen atlar hazırlayın. (Böylece) onunla Allah’ın düşmanlarını ve kendi düşmanlarınızı korkutmuş olursunuz.” (Enfal Suresi 60. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ ذَلُولًا فَٱمْشُوا۟ فِى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا۟ مِن رِّزْقِهِۦ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ﴿١٥﴾ ﴾ [سورة الملك، الآية:١٥].

“O ki size yeryüzünü boyun eğdirendir. Şu halde yeryüzünün sırtlarında dolaşın ve Allah’ın rızkından yeyin. Dönüş ancak O’nadır.” (Mülk Suresi 15. ayet)

Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

((المؤمن القوي خير وأحب إلى الله من المؤمن الضعيف وفي كل خير احرص على ما ينفعك واستعن بالله ولا تعجز وإن أصابك شيء ولا تقل لو أني فعلت كذا لكان كذا وكذا ولكن قل قدر الله ما شاء فعل)) (رواه مسلم)

"Güçlü kuvvetli mümin kul, zayıf ve iman sahibi kuldan Allah'a daha sevimli gelir. Ama ikisinde de hayır vardır. Sana fayda verecek işleri hırsla talep et. Allah'tan yardım dile, acizlik gösterme. Eğer sana bir musibet gelecek olursa keşke şöyle yapsaydım, şöyle şöyle olurdu deme. Ve lakin Allah takdir etti ve dilediğini yaptı de." (Müslim rivayet etmiştir)

15) – Kaderi İnkarın Hükmü

Kaderi inkar eden dinin asıllarından birini inkar etmiş sayılır ve kafir olur. Bazı selef alimleri – Allah onlara rahmet etsin – şöyle demişlerdir.

((ناظروا القدرية بالعلم فإن جحدوا كفروا فإن أقبلوا خصموا))

"Kaderi inkar edenlerle ilim ile tartışın. Eğer inkar ederlerse, kabul etmezlerse kafir olurlar. Eğer kabul ederlerse husumet gösterirler."

16)– Kadere İmanın Sonuçları

Kaza ve kadere iman beraberinden bir çok güzel semere, fert ve toplum açısından bir çok iyi sonuçlar doğurur. Bunlardan bazıları şunlardır:

a)-Bir çok güzel ibadetin hayat bulmasına sebep olur. İbadeti yalnızca Allah için yapmak, yalnızca Allah'a tevekkül etmek, Ondan korkmak, Ondan talep etmek, Allah hakkında iyi zanda bulunmak, zorluklara sabretmek, tahammül göstermek, ümitsizlik ile savaşmak, Allah'tan gelene razı olmak, sadece Allah'a şükretmek, Allah'ın

rahmeti ile mutlu olmak, Allah için mütevazı olmak, kibri ve büyüklenmeyi terketmek, Allah için infak etmek, cesaretli olmak, hayır işlerinde öncü olmak, kanaatli ve izzetli olmak, himmetini yüksek tutmak, işini sağlam yapmak, her işi yaparken ciddi olmak, üzüntü ve mutlulukta itidallı olmak, hasetten ve itirazdan kurtulmak, aklı batıl ve hurafelerden özgürlüğüne kavuşturmak, gönlün ve kalbin rahat ve huzurlu olması bunlara birer örnektir.

b)-Mümin kul kadere olan imanı ile dünya hayatını düzenli bir şekilde geçirir. Allah'ın ona bahşetmiş olduğu nimet onu azdırmaz, başına gelen musibetler onu yıldırmaz, ümitsizliğe düşürmez. Bilir ki gelen her zarar Allah'ın takdiri ile olmuştur. Bunu dünya imtihanı olarak görür ve telaşlanmaz. Bilakis sabreder ve ecrini Allah'tan bekler.

c)-Kadere iman kulu sapıklığa sürükleyecek her şeyden alıkoyar, kötü bir şekilde vefat etmesini engeller. Kul böylece doğru ve salih amel işlemek üzere bir uğraş verir. Günaha ve azaba götürecek şeylerden de kaçınır.

d)-Mümin kadere olan imanı sayesinde zorluklara karşı sağlam ve sabit bir kalple, sebeplere sarılarak dimdik ayakta durur.

Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

((عجبا لأمر المؤمن إن أمره كله له خير وليس ذلك إلا للمؤمن إن أصابته سراء شكر فكان خيرا له وإن أصابته ضراء صبر فكان خيرا له)) (رواه مسلم)

"Müminin işi çok gariptir (acayiptir). Bütün olanlar onun için hayırdır (hayra götürür). (Bu özellik) müminden başkası için geçerli değildir. O'na sevindirici, güzel bir şey gelse şükreder, bu onun için hayırlıdır. Ve eğer başına bir musibet gelse sabreder, bu da onun için hayırlıdır." (Müslim rivayet etmiştir)

Konu *Sayfa*